

Møteinnkalling - Kontrollutvalget i Folldal kommune

Arkivsak: 24/468
Møtedato/tid: 13.09.2024 kl. 11:00 – 15.00
Møtested: Folldal kommunehus, kommunestyresalen

Møtet avvikles for åpne dører, i tråd med kommuneloven § 11-5.

Eventuelle forfall, eller spørsmål om habilitet, meldes til Konsek Trøndelag IKS
v/ Ragnhild Aashaug på telefon 970 40 929, eller e-post: ragnhild.aashaug@konsek.no

Varamedlemmer møter etter nærmere innkalling.

Os, 06.09.2024

Egil Eide (sign.)
Leder av kontrollutvalget

Ragnhild Aashaug
seniorrådgiver
Konsek Trøndelag

Kopi: Varamedlemmer, ordfører, kommunedirektør og Revisjon Midt-Norge SA

Sakliste

Saksnr.	Sakstittel
24/24	Forenklet etterlevelseskontroll - Selvkost
25/24	Innsyn i kommunens bevilgede midler
26/24	Dialogmøte med ordfører
27/24	Plan for forvaltningsrevisjon 2024 -2028
28/24	Plan for eierskapskontroll 2024 - 2028
29/24	Budsjettkontroll per 03.09.2024
30/24	Forslag til budsjett 2025 med økonomiplan 2025–2028 for kontrollarbeidet
31/24	Referatsaker
32/24	Innspill til kontrollarbeidet
33/24	Godkjenning av møteprotokoll fra dagens møte

Forenklet etterlevelseskontroll - Selvkost

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Follidal kommune

Møtedato

13.09.2024

Saknr

24/24

Saksbehandler Audun Holte

Arkivkode FE-216

Arkivsaknr 23/309 - 13

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget tar revisors attestasjonsuttalelse om etterlevelse av bestemmelser og vedtak for økonomiforvaltningen til orientering.

Vedlegg

Revisors uttalelse forenklet etterlevelseskontroll 2023 - Selvkost

Saksopplysninger

Kontrollutvalget skal påse at det føres kontroll med at den økonomiske forvaltningen foregår i samsvar med gjeldende bestemmelser og vedtak (kommuneloven § 23-2 første ledd bokstav b). Som følge av dette ansvaret skal kontrollutvalget også påse at det gjennomføres forenklet etterlevelseskontroll av forvaltningen jf. kommuneloven § 24-9.

Formålet med forenklet etterlevelseskontroll er, innenfor en begrenset ressursramme, å forebygge svakheter og sikre at kommunen følger sentrale bestemmelser og vedtak på økonomiområdet. Dette bygger opp under god økonomiforvaltning, åpenhet og tillit til forvaltningspraksis.

Målsettingen er å etablere enkle og jevnlige kontrollhandlinger som kan fange opp vesentlige svakheter i sentrale deler av økonomiforvaltningen. Kontrollhandlingene kan blant annet foretas på områder hvor brudd har særlige økonomiske konsekvenser, eller i særlig grad svekker tilliten til økonomiforvaltningen.

Forenklet etterlevelseskontroll av økonomiforvaltningen omfatter ikke vurderinger av produktivitet, kostnadseffektivitet, kvalitet, måloppnåelse og virkninger. Slike vurderinger faller inn under forvaltningsrevisjon.

Revisor har utført et attestasjonsoppdrag som skal gi moderat sikkerhet, i forbindelse med selvkost, kommunes etterlevelse av bestemmelser og vedtak for økonomiforvaltningen på følgende område:

Forskrift om selvkost § 8.

Revisor valgte å se på følgende:

Har kommunen etterlevd forskrift om selvkost § 8

1. Overskudd er avsatt til selvkostfond og tilbakeført ved å finansiere fremtidige underskudd senest i det femte året etter at overskuddet oppsto
2. Underskudd er dekket inn ved bruk av selvkostfond eller fremført til dekning i et senere år. Fremført underskudd er dekket inn av fremtidige overskudd seneste i det femte året etter at underskuddet oppsto.
3. Beregnede renteinntekter er tillagt selvkostfond

Attestasjonsuttalelsen er levert innen fristen 30.06.2024

Vurdering

Revisor konkluderer med at Folldal kommune i det alt vesentlige har etterlevd bestemmelsene i Forskrift om selvkost § 8.

Konklusjon

Kontrollutvalgets sekretariat anbefaler at kontrollutvalget tar revisors attestasjonsuttalelse til orientering.

SA2024-0620 Etterlevelseskontroll Selvkost Folldal

Dokumentet er signert digitalt av følgende undertegnere:

- MONIKA SUNDT, signert 20.06.2024 med ID-Porten: BankID

Det signerte dokumentet inneholder

- En forside med informasjon om signaturene
- Alle originaldokumenter med signaturer på hver side
- Digitale signaturer

Dokumentet er forseglet av Posten Norge

Signeringen er gjort med digital signering levert av Posten Norge AS. Posten garanterer for autentisiteten og forseglingen av dette dokumentet.

Slik ser du at signaturene er gyldig

Hvis du åpner dette dokumentet i Adobe Reader, skal det stå øverst at dokumentet er sertifisert av Posten Norge AS. Dette garanterer at innholdet i dokumentet ikke er endret etter signering.

Til kontrollutvalget i Folldal kommune**UAVHENGIG REVISORS ATTESTASJONSUTTALELSE OM ETTERLEVELSE AV BESTEMMELSER OG VEDTAK FOR ØKONOMIFORVALTNINGEN**

Vi har utført et attestasjonsoppdrag som skal gi moderat sikkerhet, i forbindelse med Folldal kommunes etterlevelse av bestemmelser og vedtak for økonomiforvaltningen på følgende områder:

Vi har i vår risiko- og vesentlighetsvurdering kommet frem til at vi for 2023 foretar kontroll på etterlevelse av reglene for selvkostfond.

Valgte kriterier:

Vi velger å se på følgende:

Har kommunen etterlevd forskrift om selvkost § 8

- Overskudd er avsatt til selvkostfond og tilbakeført ved å finansiere fremtidige underskudd senest i det femte året etter at overskuddet oppsto
- Underskudd er dekket inn ved bruk av selvkostfond eller fremført til dekning i et senere år. Fremført underskudd er dekket inn av fremtidige overskudd seneste i det femte året etter at underskuddet oppsto.
- Beregnete renteinntekter er tillagt selvkostfond

Vi har kontrollert selvkostfond for perioden 2019 – 2023.

Ledelsens ansvar for etterlevelse av bestemmelser og vedtak for økonomiforvaltningen

Kommunedirektøren er ansvarlig for å etablere administrative rutiner som sørger for at økonomiforvaltningen utøves i tråd med bestemmelser og vedtak, og at økonomiforvaltningen er gjenstand for betryggende kontroll.

Vår uavhengighet og kvalitetskontroll

Vi har utført oppdraget i samsvar med etiske retningslinjer for revisjonsselskapet, som inneholder uavhengighetskrav og andre krav basert på grunnleggende prinsipper om integritet, objektivitet, faglig kompetanse og tilbørlig aktsomhet, fortrolighet og profesjonell opptreden.

I samsvar med internasjonal standard for kvalitetskontroll (ISQC 1 Kvalitetskontroll for revisjonsfirmaer som utfører revisjon og forenklet revisorkontroll av regnskaper samt andre attestasjonsoppdrag og beslektede tjenester) har Revisjon Midt-Norge SA et tilstrekkelig kvalitetskontrollsystem, herunder dokumenterte retningslinjer og rutiner for etterlevelse av etiske krav, faglige standarder og krav i gjeldende lovgivning og annen regulering.

Revisjon Midt-Norge SA

Brugata 2
7715 Steinkjer

 post@revisjonmidt norge.no
 907 30 300

www.revisjonmidt norge.no
Kontonummer: 4270.18.38658
Org.nr: 919 902 310 MVA

Dokumentet er signert digitalt av:

• MONIKA SUNDT, 20.06.2024

Forseglet av

Posten Norge

Våre oppgaver og plikter

Vår oppgave er å avgi en uttalelse om etterlevelse av bestemmelser og vedtak for økonomiforvaltningen på grunnlag av bevisene vi har hentet inn. Vi har utført vårt attestasjonsoppdrag med moderat sikkerhet i samsvar med kommunelovens regler og RSK 301 Forenklet etterlevelseskontroll med økonomiforvaltningen. Standarden krever at vi planlegger og gjennomfører oppdraget for å oppnå moderat sikkerhet for hvorvidt det foreligger vesentlige feil eller mangler ved etterlevelse av bestemmelser og vedtak i kommunens økonomiforvaltning på det området vi har foretatt forenklet etterlevelseskontroll.

Vi baserer oppgaven på en risiko- og vesentlighetsvurdering som er lagt frem for kontrollutvalget.

Utføring av et attestasjonsoppdrag som skal gi moderat sikkerhet i henhold til RSK 301, innebærer å utføre handlinger for å innhente bevis for at bestemmelser og vedtak for økonomiforvaltningen etterleves. Typen, tidspunktet for og omfanget av de valgte handlingene er gjenstand for revisors skjønn. Moderat sikkerhet har klart lavere sikkerhetsgrad enn betryggende sikkerhet, og vi gir derfor ikke uttrykk for samme nivå av sikkerhet som i en revisjonsberetning.

Vi mener at vi har innhentet tilstrekkelig og hensiktsmessig bevis som grunnlag for vår konklusjon.

Konklusjon

Basert på de utførte handlingene og innhentede bevis er vi ikke blitt oppmerksomme på noe som gir oss grunn til å tro at Follidal kommune ikke i det alt vesentlige har etterlevd bestemmelsene i selvkostforskriftens § 8.

Denne uttalelsen er utelukkende utarbeidet for å gi kontrollutvalget et bedre grunnlag for å ivareta sitt påseansvar med økonomiforvaltningen og til Follidal kommunes informasjon, og er ikke nødvendigvis egnet til andre formål.

Stjørdal, 20. juni 2024

Monika Sundt
Oppdragsansvarlig revisor

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur

Revisjon Midt-Norge SA
Brugata 2
7715 Steinkjer

✉ post@revisjonmidtnorge.no
☎ 907 30 300

www.revisjonmidtnorge.no
Kontonummer: 4270.18.38658
Org.nr: 919 902 310 MVA

Dokumentet er signert digitalt av:

- MONIKA SUNDT, 20.06.2024

Forseglet av

Posten Norge

Innsyn i kommunens bevilgede midler

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Folldal kommune

Møtedato

13.09.2024

Saknr

25/24

Saksbehandler Audun Holte

Arkivkode

Arkivsaknr 24/481 - 2

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget ber Revisjon Midt-Norge gjennomføre en enkel undersøkelse av bruken av midlene som kommunen har bevilget til Folldal kirkelig fellesråd, Folldal frivillighetssentral og stiftelsen Folldal Gruver.

Saksopplysninger

Kontrollutvalget ba i sak 11/24 "Innsyn og kontroll av midler bevilget over kommunebudsjettet" i sitt møte den 20.03.2024 om adgang til å føre kontroll med kommunestyrets bevilgninger til Folldal kirkelig fellesråd, Folldal frivillighetssentral og stiftelsen Folldal Gruver.

Kommunestyret behandlet saken den 02.05.2024 i sak 29/24. Kommunestyret ga kontrollutvalget adgang til å føre kontroll med kommunestyrets bevilgninger til Folldal kirkelig fellesråd, Folldal frivillighetssentral og stiftelsen Folldal Gruver.

I sak 20/24, i sitt møte den 15.05.2024, gjør kontrollutvalget følgende vedtak:
«Kontrollutvalget tar vedtak fra kommunestyret om adgang til kontroll av kommunestyrets bevilgninger til Folldal kirkelig fellesråd, Folldal frivillighetssentral og stiftelsen Folldal Gruver til orientering.»

Med dette som bakgrunn velger kontrollutvalget å gjennomføre sin rett til innsyn og kontroll.

Vurdering

Midlene bevilges over kommunebudsjettet.

I utgangspunktet skal det søkes om disse midlene årlig og i søknaden bør det framgå hva midlene skal brukes til. I utlysningen av midlene bør det klart framgå at det kreves en rapport om hva midlene er brukt til, en rapport med regnskap.

I og med at det har vært andre rutiner for disse midlene, både når det gjelder søknad og rapportering, anbefaler vi at utvalget ber Revisjon Midt-Norge gjennomføre en enkel undersøkelse rundt bruken av midlene.

Dialogmøte med ordfører

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Follidal kommune

Møtedato

13.09.2024

Saknr

26/24

Saksbehandler Audun Holte

Arkivkode FE-033

Arkivsaknr 24/26 - 5

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget tar dialogen til orientering.

Saksopplysninger

Kommunestyret har det overordnede kontrollansvaret for den kommunale virksomheten. Kontrollutvalget fører den løpende kontrollen med den kommunale forvaltningen på vegne av kommunestyret. Det krever god samhandling med forståelse for hverandres roller og kunnskap om hvordan kontrollutvalget kan bidra med nyttig styringsinformasjon. I dialogmøtet er hensikten å avklare hvordan kontrollutvalget kan etablere en best mulig samhandling med kommunestyret og ordfører.

Av kontrollutvalgshåndboken går det frem at et godt samarbeid bygger på åpenhet, dialog, tillit, gjensidig informasjon og rolleforståelse. Det kan komme til uttrykk ved at:

- kommunestyret viser interesse for arbeidet.
- ordfører møter på kontrollutvalgsmøtene.
- kommunestyret gir kontrollutvalget rom for å gi god informasjon om arbeidet utvalget når deres saker er oppe til behandling i kommunestyret.
- kommunestyret bruker kontrollutvalget når de ønsker å få kontrollert en sak.
- kontrollutvalget sørger for god informasjon om arbeidet utvalget gjør, både generelt og i enkeltsaker som utvalget jobber med.
- kontrollutvalgsmedlemmene ikke driver partipolitikk i utvalget.
- kontrollutvalgsleder møter i kommunestyret.

Som et utgangspunkt for dialogen har sekretariatet utarbeidet noen forslag til spørsmål.

Rolleforståelse

- Har kommunestyret innsikt i sitt ansvar for egenkontrollen?
- Har kommunestyret forventninger til kontrollutvalget som de bør være informert om?
- Hvordan får kontrollutvalget innsikt i kommunestyrets oppgaver og arbeid?

Ordførers møte- og talerett i kontrollutvalget

- Kan det være nyttig at ordfører møter i kontrollutvalgets møter for å styrke samhandlingen?

Kontrollutvalgsleder sin møterett i kommunestyret

- Hvordan kan kontrollutvalget få og benytte seg av tilmålt tid i kommunestyret?

Innspill til kontrollutvalget fra kommunestyret

- Vet kommunestyret at de kan sende over saker til kontrollutvalget som de ønsker at kontrollutvalget skal vurdere?
- Er det spesielle saker kontrollutvalget bør følge med på?

Konklusjon

I dialogmøtet er hensikten å avklare hvordan kontrollutvalget kan etablere en best mulig samhandling med kommunestyret og ordfører. Det er i saken trukket frem noen momenter som kan være en ramme for dialogen. I denne saken er det kontrollutvalget som styrer

dialogen. Utvalgets medlemmer bør tenke gjennom hva som er relevant for deres rolle som kontrollorgan. Ut fra dialogen i møtet kan det komme frem informasjon som det er ønskelig å fortsette dialogen på. Det kan være i saker som er så spesielle at kommunestyret ønsker å ha en dialog med kontrollutvalget. Kontrollutvalget må vurdere om de tar informasjonen til orientering, eller om de ønsker andre alternativer.

Plan for forvaltningsrevisjon 2024 -2028

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Follidal kommune

Møtedato

13.09.2024

Saknr

27/24

Saksbehandler Ragnhild Aashaug**Arkivkode** FE-217, TI-&30**Arkivsaknr** 24/4 - 10**Forslag til vedtak**

Kontrollutvalget slutter seg til forslag til plan for forvaltningsrevisjon 2024-2028.

Kontrollutvalget legger fram plan for forvaltningsrevisjon 2024-2028 for kommunestyret med følgende forslag til vedtak:

1. Kommunestyret vedtar plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll 2024-2028 og slutter seg til kontrollutvalgets
 - a. prioriterte tiltak i planen:
 - i. Økonomisk bærekraft - budsjettering og rapportering
 - ii. Utenforskap -tverrsektorielt arbeid
 - iii. Klima og miljø
 - iv. Interkommunalt samarbeid - felles prosjekt mellom flere kommuner
 - v. Helhetlig virksomhetsstyring
 - vi. Helse, miljø og sikkerhet – sykefravær
 - vii. Ivaretagelse av flykninger
 - viii. Tilskuddsforvaltning
 - b. uprioriterte tiltak i planen:
 - i. Kvalitet i opplæringen
 - ii. Riktig dimensjonering av tjenestetilbud
 - iii. Næring, skog og landbruk
 - iv. Bemanning, rekruttering og kompetanseutvikling
2. Kontrollutvalget gis fullmakt til å gjøre endringer i planen.

Vedlegg

Plandokument for forvaltningsrevisjon 2024 -2028 utkast

Revisors risiko- og vesentlighetsvurdering

Notat - utkast til tema og områder for forvaltningsrevisjon 130924

Saksopplysninger

Kontrollutvalget skal påse at det utføres forvaltningsrevisjon av kommunens virksomhet og selskaper kommunen har eierinteresser i. Forvaltningsrevisjon skal følge en plan, som kontrollutvalget skal lage i løpet av det første året etter at det er konstituert.

Vedlagte utkast til plan angir forslag til hvilke tjenesteområder og eventuelle selskaper som skal undersøkes i planperioden. Planen bygger på risiko- og vesentlighetsvurderinger som er utført av kommunens revisor, Revisjon Midt-Norge SA. Revisors vurderinger er supplert med innspill til risikoområder fra kommunens politiske og administrative ledelse og fra hovedtillitsvalgte. Risiko- og vesentlighetsvurderingene skal bidra til at kommunens ressurser til kontrollarbeid blir brukt mest mulig målrettet. Forvaltningsrevisjon i selskaper med flere eiere eller interkommunale samarbeid, kan derfor være hensiktsmessig å samordne med øvrige eiere.

Tjenesteområder og selskaper som vurderes å være av størst vesentlighet og med størst risiko er prioritert og nærmere beskrevet i de vedlagte planene.

Kommunen har årlig ca. 185 timer til rådighet til forvaltningsrevisjon, eierskapskontroll og andre undersøkelser. Sett over en fireårsperiode utgjør dette ca. 740 timer. Gjennomsnittlig timeforbruk pr forvaltningsrevisjon er ca. 300 timer, og eierskapskontroller ca. 100 timer. Kommunen kan på bakgrunn av dette forvente til sammen 2 forvaltningsrevisjoner og 1 eierskapskontroller i perioden, avhengig av omfang.

I planene er det listet opp og prioritert 8 forvaltningsrevisjoner og 4 uprioriterte forslag. Det vil ikke være mulig å gjennomføre alle disse i planperioden, men områdene vil bli fulgt opp av kontrollutvalget gjennom eksempelvis orienteringer og virksomhetsbesøk. Erfaringsmessig vil enkelte av forslagene i planene bli uaktuelle. Dersom kontrollutvalget mener at det pga risiko og vesentlighet vil være grunn til å gjennomføre flere forvaltningsrevisjoner enn det er ressurser til, vil utvalget forespørre kommunestyret.

Sekretariatet har utarbeidet det vedlagte forslaget til planer for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll. Planene er basert på kontrollutvalgets vedtak i sak 18/24 og bygger på revisors risiko- og vesentlighetsvurderinger, innspill fra politisk og administrativ ledelse samt hovedtillitsvalgte og hovedverneombud.

Plan for forvaltningsrevisjon inneholder forslag til vinkling for hver enkelt undersøkelse.

Forslagene er ikke bindende, kontrollutvalget kan vurdere dem i forbindelse med bestilling av hver enkelt forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll.

I forslag til vedtak er det foreslått at kontrollutvalget får fullmakt til å foreta omprioriteringer innenfor planen, slik det står i kommuneloven § 23-3.

Vurdering

Planene for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll er satt opp i ett dokument for å gi en bedre oversikt over det langsiktige kontrollarbeidet.

Vi anbefaler at kontrollutvalget får fullmakt til å gjøre endringer innenfor planen. Dette er ressursbesparende ved endringer i risikobildet. Kontrollutvalget kan bli invitert til å delta i felles forvaltningsrevisjon av selskaper med flere eierkommuner. Også i slike tilfeller er det mest effektivt at kontrollutvalget kan gjøre endringer innenfor planen.

Planene inneholder forslag til flere undersøkelser enn kontrollutvalget har ressurser til å gjennomføre. Det er hensiktsmessig at kontrollutvalget har et visst antall undersøkelser å velge i, om noen av forslagene i planen blir uaktuelle. Det er også et godt verktøy for å følge opp områder det er knyttet størst risiko og vesentlighet til.

Endringer i risikobildet kan gjøre det nødvendig å endre prioriteringsrekkefølgen, og det vil være tidsbesparende om kontrollutvalget kan gjøre endringene selv. Hvis kontrollutvalget ønsker å gjennomføre forvaltningsrevisjoner og eierskapskontroller som ikke er beskrevet i den vedlagte planen, vil utvalget holde kommunestyret orientert.

Vi anbefaler at kontrollutvalget slutter seg til vedlagt plan, og sender den til kommunestyret for endelig vedtak.

Konsek
TRØNDELAG IKS Kontrollutvalgenes sekretariat

Plan for
forvaltningsrevisjon
2024-2028

Folldal kommune

Om forvaltningsrevisjon

Kontrollutvalget skal påse at det utføres forvaltningsrevisjon av kommunens virksomhet og av selskaper kommunen har eierinteresser i. Forvaltningsrevisjon er systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, regeletterlevelse, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets vedtak.

Plan for forvaltningsrevisjon

Kontrollutvalget har i løpet av høsten 2024 laget denne planen. Planen gjelder til og med 2028.

Risikobildet i kommunen vil vanligvis endre seg over tid. Det kan føre til at det blir nødvendig å oppdatere planen midtveis i planperioden. Endringer i risikobildet kan også føre til endringer i prioriteringen av forvaltningsrevisjoner. For å ta høyde for dette, har kontrollutvalget prioritert flere områder enn det har ressurser til å undersøke.

Planen bygger på en risiko- og vesentlighetsvurdering av kommunens og selskaper som kommunen har eierinteresser i.

For å finne fram til områder og selskaper med høyest risiko, er planen basert på et bredt utvalg kilder: revisors risiko- og vesentlighetsvurderinger, innspill fra administrativ og politisk ledelse, samt innspill fra hovedtillitsvalgte. I sum gir dette et godt grunnlag for plan for forvaltningsrevisjon.

Ressurser

Kontrollutvalget har en begrenset årlig ressurs til forvaltningsrevisjon, eierskapskontroll og andre undersøkelser, 185 timer.

Gjennomføring

Revisjon Midt-Norge, som er kommunens revisor, leverer forvaltningsrevisjon etter bestilling fra kontrollutvalget. Kontrollutvalget godkjenner revisors prosjektplan før arbeidet begynner. Etter at forvaltningsrevisjonen er gjennomført, rapporterer revisor til kontrollutvalget. Kommunedirektøren får anledning til å uttale seg om rapporten før den behandles i kontrollutvalget.

Rapportering og oppfølging

Kontrollutvalget legger rapport fra forvaltningsrevisjonen fram for kommunestyret med forslag til vedtak og videre oppfølging. Kontrollutvalget skal sørge for at kommunestyrets vedtak blir fulgt opp, og rapporterer om oppfølgingen til kommunestyret. Rapporteringen skjer vanligvis gjennom kontrollutvalgets årsrapport, men kan i noen tilfeller gå som egen sak til kommunestyret.

Prioriterte områder for forvaltningsrevisjon

Kontrollutvalgets prioriteringer går fram av oversikten på neste side. Oversikten inneholder også forslag til hva forvaltningsrevisjonen skal gi svar på. Forslagene er begrunnet i risiko- og vesentlighetsvurderingene. De er likevel ikke bindende for kontrollutvalget når det bestiller forvaltningsrevisjon.

Plan for forvaltningsrevisjon - prioriterte områder for forvaltningsrevisjon

Prioritert område/selskap	Bakgrunn og forslag til vinkling
<p>1. Økonomisk bærekraft - budsjettering og rapportering</p>	<p>En bærekraftig økonomi innebærer at kommunen må ha evne til å holde stabil tjenesteproduksjon over tid. Denne evnen kan måles gjennom størrelse på kommunens netto driftsresultat, lånegjeld og disposisjonsfond. Kommunen har økt lånegjelden pr innbygger med over 90% siden 2014 og frem til i dag. Det er høy risiko til hvordan budsjettet tas ned uten at det går utover tjenestenivået.</p> <p>Det er også høy risiko til hvordan budsjettet utarbeides siden det er sannsynlighet for at måltall og budsjettpremisser er uklare med den konsekvensen at de er vanskelig å styre etter. Det gjøres subjektive vurderinger om måltall og budsjettpremisser, og oppfølgingen av disse kunne vært bedre omtalt. Budsjettprosessen starter på høsten både i administrasjonen og på politisk nivå, og dette er sent for å sikre en god involvering.</p> <p>Mulige innfallsvinkler:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Er kommunens planlegging, rapportering og oppfølging tilfredsstillende ut fra behovet for økonomisk styringsinformasjon • Har kommunen tilfredsstillende system og rutiner for budsjettstyring og rapportering? <ul style="list-style-type: none"> ◦ Sikrer budsjettprosessen en realistisk og fullstendig budsjettering? <p>Legger budsjettprosessen og beslutningsgrunnlaget i budsjettsaker til rette for god politisk styring og kontroll?</p>
<p>2. Utenforskap - tverrsektorielt arbeid</p>	<p>Flere og flere faller utenfor i samfunnet på generell basis, og det er en høy risiko for at kommunen ikke klarer å være i forkant og jobbe forebyggende. Problemene er ofte sammensatte. Prisvekst og høy rente kan få innvirkning på andel innbygger med behov for økonomisk sosialhjelp. I tillegg kommer ny andel flyktninger som kan ha utfordringer med å komme ut i arbeid.</p> <p>Mulige innfallsvinkler:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hvordan fungerer det tverrfaglige arbeidet i kommunen for å motvirke utenforskap? • Har kommunen tilstrekkelig kunnskap om lavinntektsfamilier og barn og unges levekår i kommunen og blir denne kunnskapen brukt i det forebyggende arbeidet? • I hvilken grad sørger kommunen for at tjenester og tiltak rettet mot lavinntektsfamilier er tilstrekkelig samordnet? • Er det lagt til rette for inkluderende fellesskap? • I hvilken grad sørger kommunen for at tjenester og tiltak rettet mot unge voksne er tilstrekkelig samordnet?

<p>3. Klima og miljø</p>	<p>Klima- og miljøplanleggingen har innvirkning på planverk, beredskap, vann- og avløpsforvaltning og ivaretagelse av bærekraftsmålene. Det er en høy risiko for at kommune ikke klarer å innfri alle kravene. Kommunen kan bli stilt til ansvar dersom klima- og miljøhensyn ikke blir hensyntatt bl.a. i arealplanlegging og byggesaksbehandling. Klima- og miljøkrav til offentlige anskaffelser kan være krevende.</p> <p>Mulige innfallsvinkler:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Har kommunen etablert system og rutiner som bidrar til å sikre at overordnede klima- og miljømål blir nådd? • Har kommunen kartlagt og vurdert risiko knyttet til konsekvenser av klimaendringer? • Følges helhetlig tiltaksplan for Follidal opp ut fra prioriterte tiltak og løsninger?
<p>4. Interkommunalt samarbeid - felles prosjekt mellom flere kommuner</p>	<p>Kommunen deltar i flere interkommunale samarbeid. Kommunen er dermed avhengig av andre for hvordan tjenesteytingen utøves i disse samarbeidene. Det er en moderat risiko for at ansatte i kommunen og fagmiljøene ikke har en god nok struktur og dialog om innholdet i tjenestene.</p> <p>NAV og barnevern er eksempler på tjenester med høy vesentlighet for brukerne, hvor Tynset kommune har vertskommuneansvaret.</p> <p>Mulige innfallsvinkler:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hvordan er styring, oppfølging og evaluering av kommunens deltagelse i interkommunalt samarbeid? • Ytes tjenester og informasjon i samsvar med inngåtte avtaler med vertskommunen? • Er samarbeidsavtalene godt og hensiktsmessig utformet? • Er det avklarte rutiner og ansvarsforhold for styring på tvers av myndighetslinjer? • Er det avklarte rutiner og ansvarsforhold for prioriteringer innen tjenestene? • Fungerer samarbeidet med andre fagmiljøer tilfredsstillende i samarbeidet?

<p>5. Helhetlig virksomhetsstyring</p>	<p>Kommunenes budsjett og økonomiplan inneholder få andre målsettinger enn de finansielle, og årsberetningen har hovedfokus på regnskapsrapportering. Lovkravet om at årsberetningen skal redegjøre for måloppnåelse er svakt ivaretatt. Det er en forutsetning for god virksomhetsstyring at målene i kommuneplanen blir fulgt opp gjennom konkrete og etterprøvbare målsettinger i økonomiplan og årsbudsjett, og at resultatene blir sammenlignet og rapportert mot disse målene. Temaet kan sees i sammenheng med budsjettering og tertialrapportering.</p> <p>Mulige innfallsvinkler:</p> <ul style="list-style-type: none"> • I hvilken grad har kommunen etablert et hensiktsmessig system for å fastsette mål? <ul style="list-style-type: none"> ○ Mål for de ulike tjenesteområdene og enhetene ○ Synliggjøring for hvordan kommunen skal arbeide for å oppnå målene. ○ Rutiner som sikrer at relevante krav og forventninger fra statlige myndigheter, kommunalt planverk og politiske vedtak blir tatt inn i mål og virksomhetsplaner. ○ Bruk av lederavtaler som et verktøy i mål- og virksomhetsstyringen. ○ Operasjonalisering av overordnede mål til konkrete måltall o.l. for de ulike tjenesteområdene og enhetene. • I hvilken grad er det etablert rutiner i administrasjonen for å følge opp status og måloppnåelse? Inkludert oversikt og oppfølging av eventuelle avvik fra mål? <ul style="list-style-type: none"> ○ Rutiner for å rapportere om status og måloppnåelse/oppfølging av vedtak til politisk nivå.
<p>6. Helse, miljø og sikkerhet - sykefravær</p>	<p>Sykefravær gir økte kostnader og konsekvenser med at tjenestene ikke blir riktig bemannet og med utilstrekkelig kompetanse. Det kan påvirke kontinuitet, effektivitet og være en belastning for brukere og kollegaer. Kommunen har en målsetting om et nærvær på 92,8 %, og dette har sunket til 88 % (2017 – 2022). Det er en høy risiko for at kommunen ikke jobber godt nok med å redusere sykefraværet.</p> <p>Mulige innfallsvinkler:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Arbeides det systematisk med å forebygge og redusere sykefravær? Det kan være rutiner for forebygging, tiltak for å unngå sykefravær, oppfølging av sykmeldte og ledernes kompetanse på nærværarbeid.

<p>7. Ivaretagelse av flykninger</p>	<p>Kommunen har de siste årene bosatt en økende andel flykninger. Det er en høy risiko for om kommunen sørger for god integrering gjennom et tilrettelagt tjenestetilbud til flykninger, først og fremst innen oppvekstsektoren og helsetjenesten. Enkelte flykninger kan også ha sammensatte behov og trenger derfor bistand fra støttetjenestene. Andre utfordringer vil være å skaffe til veie nok boliger og arbeid til de som kommer som flykninger.</p> <p>Mulig innfallsvinkler:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Er kommunes arbeid med integrering av flykninger i tråd med gjeldende lovkrav og føringer? • Har kommunen et introduksjonsprogram som kvalifiserer flykningen for arbeid og utdanning? • Får flykningene bistand fra støttetjenester som dekker deres behov? • Samarbeider kommunen med frivillige organisasjoner i integreringsarbeidet? • Er integreringstilskuddet tilstrekkelig og brukes det på rett måte for å ivareta flykningene?
<p>8. Tilskuddsforvaltning</p>	<p>Kommunen yter ulike typer tilskudd til ulike formål. Tilskudds- og stønadsordninger er utbredte virkemiddel for å oppnå samfunnsmessige mål og effekter. Det kan være til organisasjoner innen kultur- og idrett, næringsaktører, Folldal næringspark, Stiftelsen Folldal gruver, Frivilligsentralen og kirken. I en presset kommuneøkonomi er det viktig med gode systemer og rutiner i tilskuddsforvaltning slik at prioriteringene har en god legitimitet. Det har ikke blitt gjennomført forvaltningsrevisjoner innen temaet i kommunen tidligere, og risikoen er ukjent.</p> <p>For noen av de eksterne virksomhetene må en forvaltningsrevisjon baseres på avtale om innsyn.</p> <p>Mulige innfallsvinkler:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Er det hensiktsmessige rutiner for søknad/avtale, tildeling og rapportering? • Er tildelingen i tråd med søknad eller avtale? • I hvilken grad evaluerer kommunen om ulike tilskudd den ønskede effekt/bidrar til at vedtatte mål blir nådd? • Er regnskapsføringen innrettet slik at tilskuddsforvaltningen kan kontrolleres? • Er det etablert rutiner for kontroll og oppfølging av avvik?

Plan for forvaltningsrevisjon - uprioriterte områder for forvaltningsrevisjon

Uprioritert område/selskap	Bakgrunn og forslag til vinkling
Kvalitet i opplæringen	<p>Det stilles krav om at kommuner i større grad enn tidligere skal jobbe systematisk for å bedre læringsmiljøet og elevenes læringsutbytte i alle fag. Skolene skal både jobbe med kvalitetsutvikling og kvalitetsvurdering og på den måten bidra til å oppfylle regelverket og læreplanverket, men også de mål skolene selv har satt seg. Dette stiller også krav til at skolen har god internkontroll. Elevundersøkelsen i 7. og 10. trinn viser flere avvik fra landsgjennomsnittet.</p> <p>Revisor har kategorisert området som høy risiko. Administrasjonen har gitt innspill på at det er en risiko knyttet til implementeringen av ny opplæringslov.</p>
Riktig dimensjonering av tjenestetilbud	<p>Kommunen opplever:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Økt press på eldreomsorg, skoleressurser og barn/unge med særlige behov • Økt vikarbruk • Økning i antall yngre med behov for psykisk helsehjelp • Økning i behov for tilrettelegging av tjenester • Demografiske endringer <p>Ut fra dette kan det stilles det spørsmål til om hva som er riktig dimensjonert tjeneste, og hvordan kommunen kan tilpasse tjenestestrukturen og nivået for å møte de demografiske endringene.</p> <p>Mulige innfallsvinkler:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Har kommunen overordnede føringer for hvordan de skal sikre tilstrekkelig kvalitet og effektivitet i ressursstyring og kapasitetsdimensjonering? • Er det ressurser og kompetanse til å jobbe med endring og innovasjon for å tilrettelegge i forhold til fremtidig behov? • Er det en hensiktsmessig organisering for å kunne drive med endring og innovasjon? • Har kommunen systemer som skal sikre at de mellomledere har tilstrekkelig kompetanse innenfor økonomistyring? • I hvilken grad er det etablert gode systemer for lederoppfølging og lederstøtte?
Næring, skog og landbruk	<p>Området har utfordringer knyttet til rekruttering av arbeidskraft. Det har ikke være gjennomført forvaltningsrevisjon av det helhetlige næringsarbeidet i kommunen, med særlig fokus på rekruttering av arbeidskraft.</p>

Bemanning, rekruttering og kompetanseutvikling	<p>Det er utfordringer med å rekruttere personer med rett kompetanse i vikariat og faste stillinger enkelte fagområder. Særlig utfordring innen helsesektoren. Tilrettelegging med spesielle finansieringsordninger innen legevaktsordning i enkelte kommuner utgjør økonomisk belastning.</p> <p>Mulige innretninger:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hvordan jobber kommunen med å rekruttere, beholde og videreutvikle nødvendig kompetanse? • Har kommunen formålstjenlige system og rutiner tilknyttet avvikling av arbeidsforhold? • Hvor god oversikt har kommunen over bruk av overtid/sykevikarer/ vikarer o.l. ifm. fravær? • Har kommunen et system som sikrer at regelverk tilknyttet innleie av arbeidskraft blir etterlevd? • Har kommunen en tydelig rolle- og ansvarsfordeling tilknyttet personalforvaltningen, og blir denne fulgt?
--	---

Gjennomførte forvaltningsrevisjoner i perioden 2019-2023

1. Forvaltningsrevisjon av Abakus AS i 2022 i samarbeid med andre kommuner
Formålet har vært å finne ut om kommunene er fornøyde med tjenestene, om selskapsforvaltningen er underlagt betryggende kontroll, og om samhandlingen med kommunene fungerer tilfredsstillende.
2. Helse, rehabilitering og omsorg i 2022
 - a. Er tjenester innen HRO riktig dimensjonert?
 - b. Sikrer tjenester innen HRO tilstrekkelig medvirkning for brukere og pårørende?
 - c. Sikrer tjenester innen HRO nødvendig kompetanse og helhetlig tjenestetilbud?
3. Etikk, samarbeidsklima og varsling i 2024
Tema for forvaltningsrevisjonen var å se på om det arbeides systematisk med etikk, ytringskultur og varsling.

REVISORS RISIKO- OG VESENTLIGHETSVURDERING

Folldal kommune

2024

OPPSUMMERING

Revisors risiko- og vesentlighetsvurdering danner grunnlag for kontrollutvalgets arbeid med *plan for forvaltningsrevisjon* og *plan for eierskapskontroll*. Revisors vurderinger er kategorisert i fargene rød, gul og grønn, hvor rød er områder som revisor vurderer å ha høy risiko og vesentlighet. I denne rapporten er bare rød og gule områder presentert.

Tabellen under oppsummerer revisors risikovurderinger for Folldal kommune.

HØY RISIKO	MODERAT RISIKO
Arbeidsgiverpolitikk og ledelse	ROS og beredskap
Helse, miljø og sikkerhet	Internkontroll
Økonomisk bærekraft	Kommunesamarbeid
Budsjettering og tertialrapportering	Informasjonssikkerhet
Kvalitet i opplæringen	Bærekraft
Ivaretagelse av flyktninger	Offentlige anskaffelser
Utenforskap	Merverdiavgifts behandling
Klima og miljø	Selvkost
Næring, skog- og landbruk	Barn med særlige behov
	Saksbehandling
	Taushetsplikt og personvern
	Demensomsorg
	Tildeling av tjenester
	Bruk av tvang
	Planarbeid
	Vedlikeholdsetterslep
	Brann
	Fjellregionen Interkommunale avfallsselskap AS (FIAS)
	Midt-Hedmark brann- og redningsvesen IKS
	Folldal Næringspark AS

1 INNLEDNING

Kontrollutvalget i kommunen skal utarbeide en *plan for forvaltningsrevisjon* (kommunelovens § 23-3 andre ledd) og en *plan for eierskapskontroll* (kommunelovens § 23-4 andre ledd). Revisors risiko- og vesentlighetsanalyse er et innspill til kontrollutvalgets arbeid med disse planene. Revisors risiko- og vesentlighetsvurdering er en invitasjon til en dialog om risikoområder i kommunen og bør suppleres med vurderinger fra kommuneorganisasjonen og kontrollutvalget selv. Vurderingen av risiko er basert på sannsynlighet for at noe inntreffer og mulig konsekvens, og disse er påpekt kort i teksten. Det er lagt vekt på å framstille risikovurderingene på en enkel måte, og risikoer som revisor har funnet uvesentlig er ikke tatt med. Denne risiko- og vesentlighetsvurderingen er sett fra revisors perspektiv og andre kan ha andre vurderinger basert på sin kunnskap om kommunen.

Revisors risiko- og vesentlighetsvurdering er basert på erfaringer fra revisjonsarbeidet i kommunen, data fra eksterne kilder og årlige kontaktmøter med kommunen.

Denne rapporten er delt inn i seks områder. Disse er:

- Kommuneorganisasjon
- Økonomi
- Oppvekst
- Velferd, helse og omsorg
- Teknisk
- Eierskap

Området eierskap handler om kommunens eierstyring generelt og eierstyring av ulike selskaper. Forvaltningsrevisjon i selskaper omtales innenfor de områdene hvor de naturlig hører hjemme. Vertskommunesamarbeid og kommunalt oppgavefelleskap beskrives under kommuneorganisasjon, mens tjenestene som leveres omtales innenfor de enkelte områdene.

2 KOMMUNEORGANISASJONEN

HØY RISIKO	MODERAT RISIKO
Arbeidsgiverpolitikk og ledelse	ROS og beredskap
Helse, miljø og sikkerhet	Internkontroll
	Kommunesamarbeid
	Informasjonssikkerhet
	Bærekraft

Arbeidsgiverpolitikk og ledelse

Generelt er det en kamp om arbeidskrafta og kommunen kan oppleve utfordringer med å rekruttere nok og rett kompetanse. Når kommunen ikke klarer å løse rekrutteringsproblemene settes det i verk tiltak som fører til høyere kostnader og mindre stabilitet i bemanningen, eksempelvis bruk av vikarbyråer. En konsekvens av rekrutteringsutfordringene er at kommunen ikke klarer å rekruttere kompetanse som kommunen er pålagt å ha og mangler kompetanse og kapasitet til å få utført nødvendige tjenester. Turnover og vakanse i viktige stillinger skjer med jevne mellomrom og kan gi konsekvenser i form av manglende kontinuitet og at taust kunnskap i organisasjonen forsvinner.

Kommunedirektøren opplyste i kundemøte med revisor om at de overordnede utfordringene i Follidal kommune er demografi, bemanning og rekruttering. Kommunen har hatt høy turnover innen helse, rehabilitering og omsorg.

Kommunen har to fastleger, hvorav en turnuslege. Kommunen har i første halvdel av 2022 måtte rekruttere legevikar via byrå. Fastlegesituasjonen kan være sårbart dersom det oppstår oppsigelser eller lengre tids sykefravær.

Rekrutteringsutfordringer gjelder også for barnehagesektoren i kommunen.

Kommunen har fått nytt saksbehandlingssystem, og har byttet ut ESA til AKOS. Det opplyses i kundemøte at det er gitt opplæringen i bruken av nytt system, men at enkelte saksbehandlere har rapportert om brukerproblemer.

Revisjon Midt-Norge SA gjennomfører i disse dager en forvaltningsrevisjon av temaet «Etikk og varsling» i kommunen, noe som gjør at disse temaene vurderes som mindre aktuell for forvaltningsrevisjon i nærmeste fremtid.

Informasjonssikkerhet

Sannsynligheten for ondsinnede handlinger mot IKT-systemer er økende i samfunnet. Kommunene er komplekse organisasjoner som er avhengig av IKT på de fleste områder. Hvis IKT-systemet rammes av en hendelse som setter det ut av funksjon, er konsekvensen at kommunens virksomhet blir skadelidende på ulike måter. Økende grad av digitalisering gir effektive løsninger, men det er sannsynlig at bevisstheten omkring IKT-sikkerhet ikke er til stede i hele organisasjonen, med eksempelvis den konsekvens at brukere trykker på en lenke som gir uvedkommende tilganger. IKT-sikkerhet er relatert til personvernforordningen og håndtering av personopplysninger, eksempelvis med den konsekvens at personopplysninger kommer på avveie.

Folldal kommune er medeier i IKT Fjellregionen (FARTT) hvor formålet er å utvikle og etablere tekniske IT-løsninger, samt drifte systemer for informasjon- og kommunikasjonsteknologi på en kostnadseffektiv måte. Kommunene Tynset, Tolga, Alvdal og Rendal kommune ba i 2023 BDO om å gjennomføre en forvaltningsrevisjon av IKT-sikkerhet i selskapet. I rapporten ble det pekt på flere forbedringspunkter i selskapet arbeid. Selv om informasjonssikkerheten i stor grad ivaretas gjennom IKT Fjellregionen, er kommunen selv også forpliktet til å gjennomføre et sikkerhetsarbeid knyttet til IKT intern i kommunen.

Bærekraft

FNs bærekraftsmål angir viktige mål for felles retning i samfunnsutviklingen, globalt, nasjonalt og lokalt. Bærekraftsmålene berører alle deler av en kommunes virksomhet. Manglende lokalt arbeid for bærekraftsmålene kan medføre feil tiltak og feil utvikling på mange kommunale virksomhetsområder med hensyn til en bærekraftig utvikling. Konsekvensene kan eksempelvis være økende fattigdom, mangel på rent vann, ødeleggelser av hav og landressurser, større ulikheter, fallende sysselsetting og fallende økonomisk vekst. Systematisk arbeid med bærekraftsmålene kan føre til en positiv utvikling på de samme områdene.

Kommuner er viktig for å realisere bærekraftsmålene (Meld. St 40, 2020-2021). Regjeringen forventer at fylkeskommuner og kommuner legger FNs bærekraftsmål til grunn for samfunns- og arealplanleggingen. Miljø ble tidlig satt på dagsorden og er en forløper til bærekraftsmålene. *Stopp klimaendringene* er det trettende bærekraftsmålet. Den enkelte kommune har fram til nå i varierende grad vært opptatt av klima og miljø.

Revisor registrerer at Folldal kommune har tatt inn og bearbeidet FNs bærekraftsmål i sitt overordnede planverk, blant annet i ny Samfunnsdel for perioden 2023-2035.

ROS og beredskap

Formålet med sivilbeskyttelsesloven er å beskytte liv, helse, miljø, materielle verdier og kritisk infrastruktur. Sivilbeskyttelsesloven § 14 krever at kommunen skal utarbeide en helhetlig ROS (risiko- og sårbarhetsanalyse) og § 15 sier at det skal utarbeides en beredskapsplan basert på ROS. Kommunen står overfor ulike potensielle utfordringer og hendelser, som det bør tas høyde for i ROS. Det er et krav at beredskapsplanen skal være oppdatert og revideres minimum en gang per år, samt at kommunen skal sørge for at planen jevnlig blir øvet. Loven stiller også krav til beredskapsplanens innhold, blant annet kriseledelse og varslingslister. Ulike utfordringer og hendelser vil også oppstå i framtida. ROS og beredskapsarbeidet er et tiltak for å redusere mulige konsekvenser av hendelser. Formålet med helseberedskapsloven er å sørge for at helsevesenet har de rettighetene de trenger for å verne befolkningens liv og helse under kriser og krig. Loven gir kommunen plikt til å utarbeide beredskapsplaner for de områder de har ansvar for. Eksempelvis gjelder dette folkehelsesloven.

Statsforvalteren skriver i sitt kommunebilde av Folldal kommunen for 2022 at det er gjennomført tilsyn i 2017 på samfunnssikkerhet og at kommunen gav et godt inntrykk. Kommunen har revidert sin overordnede beredskapsplan i 2022, da med utgangspunkt i kommunens helhetlige ROS-analyse. Disse planene er ifølge Statsforvalteren i henhold til krav i regelverket. Statsforvalteren sin oppfatning er at kommunene har hatt en positiv utvikling i arbeidet med systematisk samfunnssikkerhet og klassifiserer området som grønt (liten risiko) i sitt kommunebilde.

Internkontroll – system og implementering

Formålet med kravet om internkontroll i kommuneloven § 25 -1 er å forebygge og hindre regelverksbrudd, og sikre at regelverksbrudd blir oppdaget og korrigert. Dette krever at kommunedirektøren har et system for internkontroll, som sikrer at eksempelvis oppvekstsektoren rapporterer om de faktiske forhold i sektoren og jevnlig evaluerer og korrigerer egen praksis. Revisor erfarer at flere kommuner ikke har et godt internkontrollsystem implementert, noe som øker sannsynligheten for at det kan få alvorlige konsekvenser for både tjenestemottakerne og kommunen. Bevissthet og kultur rundt avvik og oppfølging av avvik som grunnlag for læring og forbedring er sentralt i et internkontrollsystem.

Kommunen ansatte i 2023 ny kommunedirektør. I kunde møte med revisor opplyser kommunedirektøren om at internkontrollen er et verktøy til forbedring av kommunen, og at hun selv ønsker å bidra til å sette preg på internkontrollen. Ifølge kommunens budsjett og økonomiplan for 2023-2026 er kommunens internkontroll bygd på COSO-rammeverket og de tre målsettingene om kostnadseffektiv drift, pålitelig regnskapsføring og overholdelse av lover

og regler. Av årsberetningen for 2022 fremgår det at kommunen har gjort grep med tanke på internkontrollen ved blant annet å innføre regelmessig gjennomgang av avvikssystemet, løpende oppdateringer av rutiner, prosedyrer og reglement, månedlig oppfølging av enhetsledere, møter i ledergruppen hver 14 dag og oppdatering og gjennomgang i ledergruppen av delegeringsreglementet. Kommunen har en egen håndbok for internkontroll med HMS-arbeid fra 2018, og benytter Compilo som sitt kvalitetssystem. Det elektroniske verktøyet Moava 13-10 benyttes som kommunen internkontrollsystem innen oppvekst, og for første gang er budsjett 2024 og økonomiplan for 2024-2027 lagt inn i virksomhetsstyringsverktøyet Framsikt.

Ved flere systemer til bruk i arbeidet med internkontrollen fordrer dette riktig bruk, god samhandling og evnen til å se det store bildet.

Helse, miljø og sikkerhet (HMS)

Sykefravær er en risiko for kommuner. Sykefraværet har en kostnad, og den konsekvens at tjenestene ikke blir bemannet med riktig og tilstrekkelig kompetanse. Sykefraværet kan påvirke kontinuitet, effektivitet og være en belastning for brukere og kollegaer. Det kan medføre at det ikke er nok personell i skolen til å gi spesialundervisning, at saksbehandling blir forsinket og at andre ansatte må jobbe overtid med den belastningen det kan medføre. Helse, miljø og sikkerhet er også et tema knyttet til vold i både oppvekst- og helsesektoren.

Folldal kommune har en målsetting om et nærvær på 92,8 prosent i 2023. I perioden fra 2017 til 2022 har nærværet sunket, fra 92 prosent til om lag 88 prosent. Nærværet er i perioden januar til september 2022 lavest ved teknisk landbruk og utvikling (83,8 prosent), og helse, rehabilitering og omsorg (85,4 prosent).

Kommunen har hatt tilsyn ved Folldal bo- og servicesenter i slutten av 2023. I tilsynet ble det blant annet avdekket mangel knyttet til risikovurderinger av muskel- og skjelettplager, psykiske plager og vold og trusler, samt opplæring knyttet til vold og trusler og manuelt arbeid. Det fremgår også at det på enheten har vært noen arbeidsmiljøutfordringer knyttet til psykososiale forhold. Kommunen fikk frist på seg til 17.01.24 til å rette opp i forholdene, men i brev av 22.01.24 bemerker arbeidstilsynet at tilbakemelding på forholdene ikke er gitt innen fristen. Revisor er ukjent med om avvikene er lukket per dags dato.

Kommunesamarbeid (kommunalt oppgavefelleskap)

Kommuneloven § 19 gir bestemmelser for kommunalt oppgavefelleskap som fra 2024 kan være et alternativ til tidligere § 27-samarbeid, som utgikk med den forrige kommuneloven. Det er en sannsynlighet for at organisatoriske løsninger som velges i denne overgangen ikke er

hensiktsmessig og gir utilsiktede virkninger. Kommunalt oppgavefelleskap er lite lovregulert, noe som gjør at de enkelte samarbeidene selv må klare å identifisere de forholdene som er viktig å avklare ved etablering. Konsekvensen av organisatoriske endringer i kommunesamarbeid kan være at ansvaret for tjenester blir uklart, det kan være uklart hvordan samarbeidet styres og hvordan den økonomiske fordelingen mellom kommunene blir i praksis. En annen konsekvens er at avstanden til tjenesten kan øke og at kommunen ikke får tilstrekkelig kunnskap om tjenestene til å vurdere om de er tilstrekkelige, eller at tjenestene utvikler seg i en retning som den enkelte samarbeidskommune ikke ønsker eller er tjent med. Dette gjelder også for vertskommuner og samarbeidskommuner som er regulert i kommuneloven § 20. Det lages samarbeidsavtaler, men det er en risiko for at avtalene ikke er tilstrekkelige for blant annet å følge opp internkontrollansvaret og om samarbeidet virkelig dekker det behovet som var tenkt.

Folldal kommune deltar i flere interkommunale samarbeid. Dette gjør at kommunen gjør seg avhengige av andre når det kommer til tjenesteytingen. For at ansatte i Folldal kommunen og fagmiljøene skal samarbeide godt er det viktig med strukturert og god dialog rundt innholdet i tjenestene.

3 ØKONOMI

HØY RISIKO	MODERAT RISIKO
Økonomisk bærekraft	Offentlige anskaffelser
Budsjettering og tertialrapportering	Merverdiavgifts behandling
	Selvkost

Økonomisk bærekraft

En bærekraftig økonomi innebærer at kommunen må ha evne til å holde stabil tjenesteproduksjon over tid. Denne evnen kan måles gjennom størrelsen på kommunens netto driftsresultat, lånegjeld og disposisjonsfond. Driftsresultatet viser om kommunen klarer å frigjøre driftsmidler til investeringsformål, og dermed om det er mulig å fornye bygninger og anlegg uten at lånegjelden øker mer enn inntektene. I motsatt fall må en økende andel av inntektene brukes til å betjene gjelden i stedet for å gå til tjenesteyting. Konsekvensene blir dermed selvforsterkende, og før eller siden må kommunen kutte på bevilgninger til tjenesteproduksjon. Samtidig øker risikoen for at rentesjokk kan få store økonomiske konsekvenser.

Kommunene er pålagt å fastsette finansielle måltall å styre etter. Risikoen for å komme i et økonomisk uføre kan reduseres ved å fastsette tydelige og konkrete regler for hvordan kommunedirektør og kommunestyre skal forholde seg til de vedtatte måltallene når økonomiplanen skal behandles.

Kostnadsnivået vil være en utfordring for kommunen fremover, noe som igjen spiller inn på kommunens handlingsrom. Energikostnadene for kommunen har variert stort for kommunen i 2023. Kommunen har vedtatt store investeringer innen helsesektoren, noe som vil resultere i økt lånegjeld i tiden fremover. Ifølge årsberetningen 2022 har kommunen lånegjeld per innbygger økt med over 90 prosent siden 2014 og frem til i dag. For å kunne betjene låneopptaket og tilpasse seg befolkningsutviklingen vil kommunen måtte ta driftsbudsjettet ytterligere ned. Folldal kommune har vedtatt finansielle måltall som det rapporteres på.

Offentlige anskaffelser

Regelverket omkring offentlige anskaffelser er komplisert, og det er sannsynlig at det oppstår feil. Klagenemnda for offentlige anskaffelser kan bøtelegge når det gjøres feil. Feil tildelinger kan også føre til dyre rettssaker, negativ omtale og prosjekter som må utsettes fordi det må gjennomføres ny konkurranse. Feil i offentlige anskaffelser har også konsekvenser for tilbydere som ikke får oppdrag fordi at regelverket ikke følges. Regelverket om offentlige

anskaffelser er til revidering i 2023 - 2024. Forslag til endringer omfatter forenklinger under EØS-terskelverdi, hvor oppdragsgiver er foreslått en betydelig større frihet og fleksibilitet.

Kommunen er tilknyttet innkjøpssamarbeidet ABAKUS, som bistår kommunen i sine anskaffelser. Det ble foretatt en eierskapskontroll og forvaltningsrevisjon av selskapet i 2022. I rapporten er det blant annet pekt på enkelte svakheter knyttet til kommunens eget ansvar for oppfølging av rammeavtaler og kontraktsoppfølging. Kommunen har hatt en sak i 2022 til behandling i Klagenemda for offentlige anskaffelser (KOFA) hvor nemda konkluderte med at det ikke var skjedd brudd på regelverket.

Budsjettering og tertialrapportering

Det kan være risiko forbundet med budsjettering og tertialrapportering. Det er konkrete krav til hvordan budsjettet skal utarbeides, men det gjøres også subjektive vurderinger om måltall og budsjettpremisser, og oppfølgingen av disse som kunne vært bedre omtalt. Det er en sannsynlighet for at måltall og budsjettpremisser er uklare med den konsekvensen at de er vanskelig å styre etter. Presentasjonen av tertialrapportene som styringsverktøy har et forbedringspotensial. Kommuner som bruker Framsikt¹ kan ha en risiko for at papirversjon eller PDF-versjon av dokumentet ikke samsvarer med publisert versjon i Framsikt.

Revisor har informasjon som tyder på at budsjettprosessene i kommunen starter seint, da på høsten, både i administrasjonen og på politisk nivå.

Merverdiavgiftsbehandling

Regelverket om merverdiavgiftskompensasjoner, ordinær merverdiavgift og fradragsrett er komplisert. Det er sannsynlig at feil kan oppstå, og konsekvensen er at da vil det komme krav om tilbakebetaling fra Skatteetaten, og det kan ilegges bot på 40 prosent av feilen. Potensielt kan dette utgjøre store beløp som har betydning for kommuneøkonomien.

Selvkost

Flere saksområder i kommunen har gebyrbelagte tjenester hvor gebyret skal være til selvkost. Regelverket er komplisert, og det er sannsynlig at det kan oppstå feilføringer mellom selvkostområder og andre områder i kommunen. Det er også en sannsynlighet for feil i beregningen av kapitalkostnader. Konsekvensene av feil i selvkostberegningene er at enten kommunen eller innbyggerne må betale for den andre, eller at dagens abonnenter betaler for

¹ Framsikt er en skybasert løsning for helhetlig virksomhetsstyring.

framtidigene abonnenter eller motsatt. På flere områder øker gebyrene som følge av økt selvkost fordi eksempelvis vedlikeholdet av vannledninger ikke er fulgt opp.

4 OPPVEKST

HØY RISIKO	MODERAT RISIKO
Kvalitet i opplæringen	Barn med særlige behov
	Saksbehandling
	Taushetsplikt og personvern

Barn med særlige behov

Barn med særlige behov skiller seg fra den ordinære elevmassen ved at de ikke får tilstrekkelig utbytte av den ordinære opplæringen. Det er en sannsynlighet for at barn med særlige behov ikke fanges opp tidlig og får den oppfølgingen de trenger. Manglende oppfølging kan gi konsekvenser for det enkelt barn sin videre utvikling og muligheter videre i livet. Kommunen kan også bli stilt til ansvar for ikke å ha gitt tilstrekkelig opplæring.

Folldal kommune har ikke en vesentlig høyere andel barn med behov for spesialundervisning enn sammenlignbare kommune, men opplever allikevel en økning i ressurskrevende elever. Tidlig innsats er noe kommunen jobber med. Ledelsen oppfatter samarbeidet med PPT som godt.

Kvalitet i opplæringen

I Stortingsmelding 21 (2016-2017) «Lærelyst - tidlig innsats og kvalitet i skolen» er det stilt krav om at kommuner og fylkeskommuner i større grad enn tidligere skal jobbe systematisk for å bedre læringsmiljøet og elevenes læringsutbytte i alle fag. Som beskrevet i NOU 2023:1 skal skolene skal både jobbe med kvalitetsutvikling og kvalitetsvurdering og på den måten bidra til å oppfylle regelverket og læreplanverket, men også de mål skolene selv har satt seg. Dette stiller også krav til at skolen har god internkontroll.

Tilstandsrapport for oppvekst 2022/2023 viser at kommunen har god lærertetthet, men noe flere elever per lærere enn tidligere år. Dette har sammenheng med nedgang i ressurser til undervisningstimer. Når det gjelder elevundersøkelsen viser resultatene at både 7. og 10. trinn på flere indikatorer ligger mindre og større avvik fra landsgjennomsnittet. Dette er noe skolen skal analysere og følge opp. Skolen opplever at det er vanskelig å få tilgang til mobbetall for skolen, dette grunnet retningslinjer for publisering. Revisor har vært i kontakt med utdanningsdirektoratet som uttale at kommuneledelsen ikke får tilgang til tall for enkeltelever, men skal ha tilgang til resultater for klasser og på overordnet nivå. Når det kommer til prestasjoner i skolen presterer elever godt i lesing og matte, men betydelig svakere i engelsk. I Statsforvalteren sitt kommunebilde for 2022 vises det til at en stor andel av elever på 7. trinn

har opplevd mobbing, noe har bidratt til at Statsforvalteren har vurdert oppvekstområdet i kategori rødt (høy risiko).

Taushetsplikt og personvern

Revisor erfarer at flere kommuner ønsker å øke det tverrfaglige samarbeidet rundt barn i kommunen. Dette kan øke sannsynligheten for at personvern og taushetsplikt ikke blir ivaretatt. Tydelige retningslinjer og rutiner for ivaretagelse av personvern og taushetsplikt er viktig for å redusere konsekvenser som kan oppstå som følge av tverrfaglig samarbeid. Brudd på personvern og taushetsplikt kan få store konsekvenser for den enkelte person og økonomiske og omdømmemessige konsekvenser for kommunen.

Saksbehandling

Minimumskravene til enkeltvedtak i forvaltningsloven er ikke tilstrekkelig for å ivareta saksbehandling med fokus på barnets beste. Det er sannsynlig at barnets beste og barnas stemme, er basert på omgivelsene rundt og ikke barnet. Konsekvensen kan være mangelfullt beslutningsgrunnlag som fører til feil beslutning og feil tiltak. Vurderingen av barnets beste gjelder også på systemnivå i kommunen.

5 VELFERD, HELSE OG OMSORG

HØY RISIKO	MODERAT RISIKO
Ivaretagelse av flyktninger	Demensomsorg
Utenforskap	Tildeling av tjenester
	Bruk av tvang

Demensomsorg

Antallet eldre øker framover, og mange av disse kan bli rammet av demenssykdom. Kommunene er i ulik grad forberedt på dette. Det krever blant annet tilrettelegging med ulike boformer, dagaktivitetstilbud, og spesialkompetanse hos ansatte. Det er sannsynlig at kvaliteten i demensomsorgen både innen hjemmetjeneste og institusjon blir utfordret. Utfordringene er knyttet til å ivareta ulike behov, grader og typer av demenssykdom samt bruk av tvang. Konsekvensen er at brukerne ikke får tilstrekkelige tjenester som er tilpasset deres livssituasjon og for kommunen kan konsekvensen være at ressursene brukes lite effektivt. På bakgrunn av at kommunen antas å få en økning i andelen personer med demens, samt avdekkede lovbrudd for somatisk hjelp ved bruk av tvang, har Statsforvalteren i sitt kommunebilde av Folldal for 2022 klassifisert kommunens demensomsorg i kategori gul (middels risiko)

Kommunen har hatt kapasitetsutfordringer med tanke på at nytt bo- og servicesenter er under utbygging, og det er derfor leid plasser på Grimsbu turistsenter i byggeperioden.

Utenforskap (tverrsektoriell risiko)

Flere og flere faller utenfor i samfunnet, og det er sannsynlig at kommunen ikke klarer å være i forkant og jobbe forebyggende. Det er blant annet et økende behov for psykisk helsehjelp. Det er økt sannsynlighet for fattigdom blant barn og voksne, herav flere som har behov for sosialhjelp. Mangel på boliger for vanskeligstilte og økte priser på leiemarkedet rammer også mange av de som faller utenfor utdanning og arbeidsliv. Utenforskap kan medføre mange ulike konsekvenser, eksempelvis kommunens ansvar for sosialhjelp, men også konsekvenser i form av uro i lokalmiljøet og kriminalitet, samt den enkeltes muligheter i samfunnet. På dette kan kultur, idrett og frivilligheten være et bidrag for å redusere sannsynligheten for at noen faller utenfor.

Folldal kommune, som andre kommuner, opplever ringvirkningene av pandemi, krig og energikrise. Dette har resultert i prisvekst, høy rente og en generell «dyrtid» med strammere økonomi for folk flest. Dette vil kunne antas å få innvirkning på andelen innbyggere med behov

for økonomisk sosialhjelp. I tillegg til dette kommer også andelen flyktninger som kan ha utfordringer med å komme seg ut i jobb.

Tildeling av tjenester

Det er sannsynlig at brukere av helse- og velferdstjenester ikke får den hjelp de har krav på, og at innbyggernes forventninger overgår tilbudet kommunen kan gi. Rett bemanning bør være på rett plass, tilsvarende riktig bruk av kompetanse ut fra behovet. Tildeling av tjenester berører problematikk rundt utskrivningsklare pasienter og mottaksmuligheter i kommunene samt arbeidsfordelingen mellom spesialhelsetjenesten og kommunen. Kartlegging for å fastsette rett nivå på tjenestene og individuell tilpasning av tjenester er viktig for å kunne gi riktige tjenester. En konsekvens av spesielt systematiske feil i tildelingene er at brukerne ikke får det tilbudet de har krav på, som i neste omgang kan gi dårligere livskvalitet.

Bruk av tvang

Tilsynsrapporter har avdekket mangelfull lovanvendelse, noe som er alvorlig både for pasienter og helsepersonell. Tvang forekommer relativt hyppig innenfor helse, og det skal fattes vedtak ved bruk av tvang. Tvang uten vedtak begrunnes ofte i pasientens, medpasienters eller ansattes beste. En konsekvens av manglende vedtak er at vurderingen bak bruk av tvang ikke dokumenteres og i verste fall ikke gjøres. Dette kan videre gi grobunn for en praksis med økende bruk av tvang. Statsforvalteren peker i sitt kommunebilde av Folldal fra 2022 på at kommunen har hatt lovbrudd på somatisk hjelp ved bruk av tvang.

Ivaretagelse av flyktninger

De siste årene har kommunen tatt imot et økende antall flyktninger. Kvalifisering av flyktninger til jobb og utdanning er viktig for å unngå utenforskap. Integreringsloven skiller mellom grupperinger av flyktninger og det er egne regler for ukrainske flyktninger med andre krav. Dette kompliserer arbeidet for de som skal ivareta arbeidet med introduksjon og opplæring. Det er ekstra press på tjenester innen helse- og velferd på grunn av mottak av høyt antall ukrainske flyktninger i 2022 og senere. Utleiemarkedet tømmes for boliger og prisene i privatmarkedet øker. Det er et spørsmål om integreringstilskuddet er tilstrekkelig og om det brukes på rett måte for å ivareta flyktningene. Hvis kommunen ikke lykkes med integrering av flyktninger kan de ende opp som sosialmottakere i stedet for å bidra som skattebetalere.

Folldal kommune har de siste årene bosatt en økende andel flyktninger. Dette fordrer at kommunen sørger for god integrering gjennom et tilrettelagt tjenestetilbud til flyktninger. Dette gjelder kanskje først og fremst innen oppvekstsektoren og helsetjenesten. Enkelte flyktninger kan også ha sammensatte behov og trenger derfor bistand fra støttetjenestene. Andre

utfordringer som kommunen står ovenfor, vil være å skaffe til veie nok boliger og arbeid til de som kommer som flyktninger.

6 TEKNISK

HØY RISIKO	MODERAT RISIKO
Klima og miljø	Planarbeid
Næring, skog- og landbruk	Vedlikeholdsetterslep
	Brann

Klima og miljø

Klima og miljø gir kommunen ulike utfordringer innenfor teknisk sektor, eksempelvis utfordringer som følge av ekstremvær. Det kan være ulik vektning av klima- og miljøhensyn, samt potensiale for motstrid mellom ulike hensyn som klima- og miljø, samiske rettigheter, jordvern og behovet for samfunnsutvikling. Klima- og miljøplanleggingen har innvirkning på annet planverk og har betydning for sektorovergrepene forvaltning, blant annet i arealplanlegging, beredskap knyttet til infrastruktur, vann- og avløpsforvaltning og drift og vedlikehold av kommunal eiendom. Kommunen kan bli stilt til ansvar dersom klima- og miljøhensyn ikke blir hensyntatt blant annet i arealplanlegging og byggesaksbehandling. Bærekraftsmålene sammen med de mer kjente områdene som klima og miljø stiller krav til kommunene på mange områder, eksempelvis materialgjenvinning, omstilling i næringslivet og håndtering av et mer utfordrende klima.

Folldal kommunen er en tidligere gruvedriftskommune. Det er vedtatt at det skal gjennomføres forurensningsbegrensende tiltak i det gamle gruveområdet i sentrum. Stortinget bevilget i 2022 midler til å gjennomføre tiltak i henhold til helhetlig tiltaksplan. Det vil derfor være viktig at opprydningsplanen følges opp.

Planarbeid

Planprosessene driver de kommunale tjenestene fremover, og oppstiller rammene for kommunens samfunns-, areal og næringsutvikling. Planarbeidet utfordrer dynamikken mellom regelverket, statlige føringer og forholdet til det lokale handlingsrommet. Målsettinger i planverket er ofte lite konkrete, målbare og tidsbestemte, noe som gjør det vanskelig å evaluere måloppnåelsen i etterkant. Ivaretagelse av bærekraftsmål i planarbeidet står sentralt og fordrer god tverrsektoriell samhandling. Manglende oppdatering av planverket, eksempelvis planstrategi, samfunnsplan og arealplan får konsekvenser for tiltakshavere og saksbehandlingen i kommunen. Eldre og utdaterte areal- og reguleringsplaner fører til et økt antall dispensasjonssøknader, noe som i sin tur øker den kommunale ressursbruken og fører til lengre saksbehandlingstider. Administrasjonen og politisk nivå kan vekte hensyn ulikt i

spørsmålet om dispensasjoner, noe som kan både kan føre til at tilnærmet like saker får ulike utfall og at beslutningen skaper presedens for nye saker.

Folldal kommune sin arealplan gjelder frem til 2028, men kommunen fikk en ny samfunnsdel i 2023. Kommunens klima- og energiplan er utarbeidet sammen med flere andre kommuner i Østerdalen og ble vedtatt av kommunestyret høsten 2023. Det er ikke utarbeidet og vedtatt en planstrategi for inneværende valgperiode, men det opplyses om at dette er noe kommunen jobber med nå. Kommunen har tatt i bruk Framsikt i forbindelse med sin virksomhetsstyring, og ambisjonen er at verktøyet skal bidra til bedre sammenheng mellom økonomi og vedtatte planer.

Vedlikeholdsetterslep

Kommuner mangler ofte gode systemer for vedlikehold når det kommer til vann og avløp, eiendomsforvaltning og samferdsel. Vedlikeholdsetterslepet på disse områdene er i dag omfattende og har konsekvenser for helse, miljø og sikkerhet. En stor bygningsmasse og mye veg som skal vedlikeholdes belaster kommunens økonomi. Alle innbyggere i kommunen skal motta trygt og godt vann, noe som stiller krav til distribusjonsnett, kontroll av vannkilder/høydebasseng og behovet for en reservevannkilde. Svikter tilførselen av trygt vann kan det få konsekvenser for liv og helse. Hovedutfordringene for avløp er relatert til ledningsnett, rensing og overvannsproblematikk. Konsekvensene av svikt i avløpssystemet er forurensning.

Brann

Brann og redning har ansvar for å ivareta både forebyggende og akutte oppgaver, som krever tilstrekkelig internkontroll, rutiner for forebyggende arbeid (feiing og branntilsyn), HMS og kompetanseheving (blant annet på slukking av elektriske fremkomstmidler som elbiler, el-ferjer og kompetanse i forhold til helserelaterte utrykninger). Konsekvenser av svikt innenfor brann og redning kan være stor i forhold til at liv og verdier ikke blir tilstrekkelig sikret. Det er også knyttet usikkerhet til konsekvensene av en rettskraftig dom fra Møre og Romsdal tingrett om lovligheten av å fastsette sjablongmessig feieavgift for hytter.

Klima og miljø vil kunne legge større press på tjenesten i tiden fremover. Et eksempel vil være økt fare for skogbranner i perioder med lang tørketid. Dette er en relevant problemstilling for Østerdalen. Til grunn for brannvesenets forebyggende virksomhet og beredskap skal det foreligge analyser som sier noe om kompetanse og bemanningssituasjonen. I tillegg skal brannvesenet være økonomisk effektivt og rasjonell med tanke på tildelte ressurser.

Næring, skogbruk og landbruk

Kommunen har ansvar etter lovverk som regulerer næringsvirksomhet, herunder jordbruk og skogbruk. Interessekonflikter mellom jordvern og utbygging og i den sammenheng også miljøhensyn er sannsynlig. Slik interessekonflikter må kommunen håndtere, og ulike utfall har ulike konsekvenser for videre utvikling. Klima- og miljøutfordringer og den risikoen det innebærer både for næringsvirksomhet og som en konsekvens av næringsvirksomhet er problemstillinger som kommunen blir stilt overfor. Kommunen har ansvar for saksbehandling på ulike områder og det kan skje saksbehandlingsfeil eller manglende oppfølging av saker, eksempelvis innenfor konsesjonsbehandling.

Utfordringsbilde i Folldal kommunen er ifølge årsrapport næringsutvikling 2022 knyttet til rekruttering av arbeidskraft med de riktige kvalifikasjonene, da både for jobber med krav om fagutdanning og høyere utdanning. Utfordringen ses i sammenheng med bolyst og muligheten til å skaffe seg bolig av god nok kvalitet. Kommunen har hatt mange landbrukseiendommer på salg og erfarer at oppfyllingen av boplikt i noen tilfeller oppnås med begrenset tilstedeværelse.

Statusrapport for utviklingstrekk i landbruket i Folldal 2022 viser til at året 2022 var preget av store kostnadsøkninger i landbruket og økning i lånerentene. Antallet gårdsbruk i Folldal blir færre og andelen melkebønder er nedadgående, dette i tillegg til at nyrekruttering i landbruket pekes på som en utfordring. Kommunen har hatt mange landbrukseiendommer på salg hvor det i perioden 2016-2022 er gitt konsesjon på 32 landbrukseiendommer. Kommunen erfarer at oppfyllingen av boplikt i noen tilfeller oppnås med begrenset tilstedeværelse. Avvirkningen innen skogbruket har de siste ti årene vært forholdsvis lavt i Folldal, og erfaringene viser at det ofte kan være en stor utfordring å finne entreprenørkapasitet til å øke hogstvolumet de årene tømmerprisen er god. Hovedårsaken til at Folldal kommune ikke ha en like stor aktivitet i skogbruket som øvrige kommuner i regionen kan ha sammenheng med den høye massevirkeandelen som har lav verdi i dagens marked. Når det gjelder søkere på produksjonstilskudd har kommunen en nedgang i perioden 2000 – 2022, men nedgangen opplyses å ikke være større enn omkringliggende kommuner.

7 EIERSTYRING

HØY RISIKO	MODERAT RISIKO
	Fjellregionen Interkommunale avfallsselskap AS (FIAS)
	Midt-Hedmark brann- og redningsvesen IKS
	Folldal Næringspark AS

Kommunen har en eierskapsmelding fra 2022, og det opplyse i kundemøte at det ikke har skjedd endringer i eierforholdene siden vedtagelsen av ny eierskapsmelding.

Om det er aktuelt å gjennomføre eierskapskontroll i et selskap vil bero på en helhetsvurdering av selskapet, hvor blant annet følgende forhold kan spille inn:

- Risiko for at selskapet ikke drives i tråd med politiske føringer
- Risiko for at selskapet ikke drives i tråd med regelverket
- Kvaliteten på tjenestene selskapet yter
- Risiko knyttet til økonomiske rammebetingelser
- Om selskapet forvalter store verdier
- Om selskapet leverer viktige tjenester for kommunen

Følgende selskaper anses relevant for gjennomgang ved revisjon:

Fjellregionen Interkommunale avfallsselskap AS (FIAS)

Selskapet håndterer husholdningsavfall på vegne av flere kommuner. Renovasjonsbransjen er i stadig utvikling og pålegges nye krav. Renovasjonsområdet er pålagt å drive til selvkost. Dette kan være utfordrende å skille ut hvis selskapet også har andre virksomhetsområder. FIAS AS har planer om bygging av ettersorteringsanlegg for restavfall. Selskapet ble revidert i 2018 og kan være aktuelt for en forvaltningsrevisjon i denne perioden. Ifølge proff.no har selskapet en svak likviditet og lønnsomhet, men tilfredsstillende soliditet. Nøkkeltall viser at selskapet har prestert bedre enn tidligere år.

Midt-Hedmark brann- og redningsvesen IKS

Brann er et viktig tjenesteområde for kommunen, og omhandler både forebyggende arbeid og beredskap. Selskapet skal driftes økonomisk og rasjonelt innenfor rammene, men det er også sentralt at selskapet leverer på vedtatte mål og strategiske planer. Det er i rapporten «Fremtidens brann- og redningsvesen» fra 2023 som er utarbeidet for justis- og beredskapsdepartementet, vist til at både demografi, klima, offentlig økonomi, teknologi og grønt skifte vil utfordre dagens oppgaver innen brann og redningstjenesten. Ifølge proff.no har selskapet en meget god likviditet og god soliditet, men en svak lønnsomhet. Nøkkeltall viser at selskapet har prestert bedre enn tidligere år.

Folldal Næringspark AS

Næringsutviklingen er av kommunen selv vurdert som et viktig satsningsområde. Utfordringer for kommunale næringssselskaper vil være økonomisk bærekraft, en effektiv ressursforvaltning og det å etablere gode samarbeid både med berørte sektorer i kommunen, men også næringslivet og andre kommuner. Selskapet må også innfri på kommunen vedtatte næringspolitikk og styringsdokumenter. Folldal næringspark AS er et heleid selskap av Folldal kommune, og har som formål å eie og leie ut eiendom og lokaler til næringsformål i Folldal kommune. I følge proff.no har selskapet meget god likviditet og god soliditet, men lav lønnsomhet. Nøkkeltall viser at selskapet har prestert bedre enn tidligere år.

Notat - utkast til tema og områder for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll

Notat er forslag til områder og mulige innretninger av forvaltningsrevisjoner og eierskapskontroller. Dette er utarbeidet av sekretariatet på grunnlag av revisjonenes risiko- og vesentlighetsvurdering, de innspill som kom frem i møtet, kontrollutvalgets prioriteringer og sekretariatets erfaringer. Notatet er stikkordspreget, og speiler de innspillene kontrollutvalget har fått.

Forkortelser:

RMN = Revisjon Midt-Norge (utarbeidelse av risiko og vesentlighetsvurdering)

Kdir = Kommunedirektør og hennes ledergruppe

TV = Tillitsvalgte og hovedverneombud

Ordf = Ordfører

PRIORITERTE OMRÅDER FOR FORVALTNINGSREVISJON

NR	OMRÅDE/SELSKAP	FORSSLAGS-STILLER	FORSLAG TIL TEMA
1	Økonomisk bærekraft - budsjettering og rapportering	RMN Kdir TV	<p>En bærekraftig økonomi innebærer at kommunen må ha evne til å holde stabil tjenesteproduksjon over tid. Denne evnen kan måles gjennom størrelse på kommunens netto driftsresultat, lånegjeld og disposisjonsfond. Kommunen har økt lånegjelden pr innbygger med over 90% siden 2014 og frem til i dag. Det er høy risiko til hvordan budsjettet tas ned uten at det går utover tjenestenivået. Det er også høy risiko til hvordan budsjettet utarbeides siden det er sannsynlighet for at måltall og budsjettpremisser er uklare med den konsekvensen at de er vanskelig å styre etter. Det gjøres subjektive vurderinger om måltall og budsjettpremisser, og oppfølgingen av disse kunne vært bedre omtalt. Budsjettprosessen starter på høsten både i administrasjonen og på politisk nivå, og dette er sent for å sikre en god involvering.</p> <p>Mulige innfallsvinkler:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Er kommunens planlegging, rapportering og oppfølging tilfredsstillende ut fra behovet for økonomisk styringsinformasjon • Har kommunen tilfredsstillende system og rutiner for budsjettstyring og rapportering? <ul style="list-style-type: none"> ◦ Sikrer budsjettprosessen en realistisk og fullstendig budsjettering? • Legger budsjettprosessen og beslutningsgrunnlaget i budsjettsaker til rette for god politisk styring og kontroll?
2	Utenforskap (tverrsektoriell risiko)	RMN Kdir TV Ordf	<p>Flere og flere faller utenfor i samfunnet på generell basis, og det er en høy risiko for at kommunen ikke klarer å være i forkant og jobbe forebyggende. Problemene er ofte sammensatte. Prisvekst og høy rente kan få innvirkning på andel innbygger med behov for økonomisk sosialhjelp. I tillegg kommer ny andel flyktninger som kan ha utfordringer med å komme ut i arbeid.</p> <p>Mulige innfallsvinkler:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hvordan fungerer det tverrfaglige arbeidet i kommunen for å motvirke utenforskap? • Har kommunen tilstrekkelig kunnskap om lavinntektsfamilier og barn og unges levekår i kommunen og blir denne kunnskapen brukt i det forebyggende arbeidet? • I hvilken grad sørger kommunen for at tjenester og tiltak rettet mot lavinntektsfamilier er tilstrekkelig samordnet

NR	OMRÅDE/SELSKAP	FORSLAGS-STILLER	FORSLAG TIL TEMA
			<ul style="list-style-type: none"> • Er det lagt til rette for inkluderende fellesskap? • I hvilken grad sørger kommunen for at tjenester og tiltak rettet mot unge voksne er tilstrekkelig samordnet?
3	Klima og miljø	RMN Kdir	<p>Klima- og miljøplanleggingen har innvirkning på planverk, beredskap, vann- og avløpsforvaltning og ivaretagelse av bærekraftsmålene. Det er en høy risiko for at kommune ikke klarer å innfri alle kravene. Kommunen kan bli stilt til ansvar dersom klima- og miljøhensyn ikke blir hensyntatt bl.a. i arealplanlegging og byggesaksbehandling. Klima- og miljøkrav til offentlige anskaffelser kan være krevende.</p> <p>Mulige innfallsvinkler:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Har kommunen etablert system og rutiner som bidrar til å sikre at overordnede klima- og miljømål blir nådd? • Har kommunen kartlagt og vurdert risiko knyttet til konsekvenser av klimaendringer? • Følges helhetlig tiltaksplan for Folldal opp ut fra prioriterte tiltak og løsninger?
4	Interkommunalt samarbeid - felles prosjekt mellom flere kommuner	Kdir	<p>Kommunen deltar i flere interkommunale samarbeid. Kommunen er dermed avhengig av andre for hvordan tjenesteytingen utøves i disse samarbeidene. Det er en moderat risiko for at ansatte i kommunen og fagmiljøene ikke har en god nok struktur og dialog om innholdet i tjenestene. NAV og barnevern er eksempler på tjenester med høy vesentlighet for brukerne, hvor Tynset kommune har vertskommuneansvaret.</p> <p>Mulige innfallsvinkler:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hvordan er styring, oppfølging og evaluering av kommunens deltagelse i interkommunalt samarbeid? • Ytes tjenester og informasjon i samsvar med inngåtte avtaler med vertskommunen? • Er samarbeidsavtalene godt og hensiktsmessig utformet? • Er det avklarte rutiner og ansvarsforhold for styring på tvers av myndighetslinjer? • Er det avklarte rutiner og ansvarsforhold for prioriteringer innen tjenestene? • Fungerer samarbeidet med andre fagmiljøer tilfredsstillende i samarbeideidet?
5	Helhetlig virksomhetsstyring	Sekretariatet	<p>Kommunenes budsjett og økonomiplan inneholder få andre målsettinger enn de finansielle, og årsberetningen har hovedfokus på regnskapsrapportering. Lovkravet om at årsberetningen skal redegjøre for måloppnåelse er svakt ivaretatt. Det er en forutsetning for god virksomhetsstyring at</p>

NR	OMRÅDE/SELSKAP	FORSLAGS-STILLER	FORSLAG TIL TEMA
			<p>målene i kommuneplanen blir fulgt opp gjennom konkrete og etterprøvbare målsettinger i økonomiplan og årsbudsjett, og at resultatene blir sammenlignet og rapportert mot disse målene. Temaet kan sees i sammenheng med budsjettering og tertialrapportering.</p> <p>Mulige innfallsvinkler:</p> <ul style="list-style-type: none"> • I hvilken grad har kommunen etablert et hensiktsmessig system for å fastsette mål? <ul style="list-style-type: none"> ○ Mål for de ulike tjenestoområdene og enhetene i kommunen? ○ Synliggjøring gjennom virksomhetsplaner hvordan kommunen skal arbeide for å oppnå målene. ○ Rutiner som sikrer at relevante krav og forventninger fra statlige myndigheter, kommunalt planverk og politiske vedtak blir tatt inn i mål og virksomhetsplaner. ○ Bruk av lederavtaler som et verktøy i mål- og virksomhetsstyringen. ○ Operasjonalisering av overordnede mål til konkrete måltall o.l. for de ulike tjenestoområdene og enhetene. • I hvilken grad er det etablert rutiner i administrasjonen for å følge opp status og måloppnåelse? <ul style="list-style-type: none"> ○ Oversikt over eventuelle avvik fra mål? ○ Rutiner for å følge opp eventuelle avvik? ○ Er oppfølgingen integrert med det øvrige budsjett- og styringsarbeidet i organisasjonen? ○ Er det etablert rutiner for å rapportere om status og måloppnåelse/oppfølging av vedtak til politisk nivå?
6.	Helse, miljø og sikkerhet - sykefravær	RMN Kdir Ordfører TV	<p>Sykefravær gir økte kostnader og konsekvenser med at tjenestene ikke blir riktig bemannet og med utilstrekkelig kompetanse. Det kan påvirke kontinuitet, effektivitet og være en belastning for brukere og kollegaer. Kommunen har en målsetting om et nærvær på 92,8 %, og dette har sunket til 88 % (2017 – 2022). Det er en høy risiko for at kommunen ikke jobber godt nok med å redusere sykefraværet.</p> <p>Mulige innfallsvinkler:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Arbeides det systematisk med å forebygge og redusere sykefravær? Det kan være rutiner for forebygging, tiltak for å unngå sykefravær, oppfølging av sykmeldte og ledernes kompetanse på nærværarbeid.

NR	OMRÅDE/SELSKAP	FORSLAGS-STILLER	FORSLAG TIL TEMA
7.	Ivaretagelse av flyktninger	RMN	<p>Kommunen har de siste årene bosatt en økende andel flyktninger. Det er en høy risiko for om kommunen sørger for god integrering gjennom et tilrettelagt tjenestetilbud til flyktninger, først og fremst innen oppvekstsektoren og helsetjenesten. Enkelte flyktninger kan også ha sammensatte behov og trenger derfor bistand fra støttetjenestene. Andre utfordringer vil være å skaffe til veie nok boliger og arbeid til de som kommer som flyktninger.</p> <p>Mulig innfallsvinkler:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Er kommunes arbeid med integrering av flyktninger i tråd med gjeldende lovkrav og føringer? • Har kommunen et introduksjonsprogram som kvalifiserer flyktingen for arbeid og utdanning? • Får flyktingene bistand fra støttetjenester som dekker deres behov? • Samarbeider kommunen med frivillige organisasjoner i integreringsarbeidet? • Er integreringstilskuddet tilstrekkelig og brukes det på rett måte for å ivareta flyktingene?
8.	Tilskudsforvaltning	Sekretariatet	<p>Kommunen yter ulike typer tilskudd til ulike formål. Tilskudds- og stønadsordninger er utbredte virkemiddel for å oppnå samfunnsmessige mål og effekter. Det kan være til organisasjoner innen kultur- og idrett, næringsaktører, Folldal næringspark, Stiftelsen Folldal gruver, Frivilligsentralen og kirken. I en presset kommuneøkonomi er det viktig med gode systemer og rutiner i tilskudsforvaltning slik at prioriteringene har en god legitimitet. Det har ikke blitt gjennomført forvaltningsrevisjoner innen temaet i kommunen tidligere, og risikoen er ukjent. For noen av de eksterne virksomhetene må en forvaltningsrevisjon baseres på avtale om innsyn.</p> <p>Mulige innfallsvinkler:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Er det hensiktsmessige rutiner for søknad/avtale, tildeling og rapportering? • Er tildelingen i tråd med søknad eller avtale? • I hvilken grad evaluerer kommunen om ulike tilskudd den ønskede effekt/bidrar til at vedtatte mål blir nådd? • Er regnskapsføringen innrettet slik at tilskudsforvaltningen kan kontrolleres? • Er det etablert rutiner for kontroll og oppfølging av avvik?

UPRIORITERTE OMRÅDER FOR FORVALTNINGSREVISJON

OMRÅDE/SELSKAP	FORSLAGS-STILLER	FORSLAG TIL TEMA
Kvalitet i opplæringen	RMN Kdir	<p>Det stilles krav om at kommuner i større grad enn tidligere skal jobbe systematisk for å bedre læringsmiljøet og elevenes læringsutbytte i alle fag. Skolene skal både jobbe med kvalitetsutvikling og kvalitetsvurdering og på den måten bidra til å oppfylle regelverket og læreplanverket, men også de mål skolene selv har satt seg. Dette stiller også krav til at skolen har god internkontroll. Elevundersøkelsen i 7. og 10. trinn viser flere avvik fra landsgjennomsnittet. Revisor har kategorisert området som høy risiko. Administrasjonen har gitt innspill på at det er en risiko knyttet til implementeringen av ny opplæringslov.</p>
Riktig dimensjonering av tjenestetilbud	RMN Kdir	<p>Kommunen opplever:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Økt press på eldreomsorg, skoleressurser og barn/unge med særlige behov. • Økt vikarbruk • Økning i antall yngre med behov for psykisk helsehjelp • Økning i behov for tilrettelegging av tjenester • Demografiske endringer <p>Ut fra dette kan det stilles det spørsmål til om hva som er riktig dimensjonert tjeneste, og hvordan kommunen kan tilpasse tjenestestrukturen og nivået for å møte de demografiske endringene.</p> <p>Mulige innfallsvinkler:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Har kommunen overordnede føringer for hvordan de skal sikre tilstrekkelig kvalitet og effektivitet i ressursstyring og kapasitetsdimensjonering? • Er det ressurser og kompetanse til å jobbe med endring og innovasjon for å tilrettelegge i forhold til fremtidig behov? • Er det en hensiktsmessig organisering for å kunne drive med endring og innovasjon? • Har kommunen systemer som skal sikre at de mellomledere har tilstrekkelig kompetanse innenfor økonomistyring? • I hvilken grad er det etablert gode systemer for lederoppfølging og lederstøtte?

Næring, skog og landbruk	RMN	Området har utfordringer knyttet til rekruttering av arbeidskraft. Det har ikke være gjennomført forvaltningsrevisjon av det helhetlige næringsarbeidet i kommunen, med særlig fokus på rekruttering av arbeidskraft.
Bemanning, rekruttering og kompetanseutvikling	RMN Kdir	<p>Det er utfordringer med å rekruttere personer med rett kompetanse i vikariat og faste stillinger enkelte fagområder. Særlig utfordring innen helsesektoren.</p> <p>Tilrettelegging med spesielle finansieringsordninger innen legevaksordning i enkelte kommuner utgjør økonomisk belastning.</p> <p>Mulige innretninger:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hvordan jobber kommunen med å rekruttere, beholde og videreutvikle nødvendig kompetanse? • Har kommunen formålstjenlige system og rutiner tilknyttet avvikling av arbeidsforhold? • Hvor god oversikt har kommunen over bruk av overtid/sykevikarer/ vikarer o.l. ifm. fravær? • Har kommunen et system som sikrer at regelverk tilknyttet innleie av arbeidskraft blir etterlevd? • Har kommunen en tydelig rolle- og ansvarsfordeling tilknyttet personalforvaltningen, og blir denne fulgt?

PRIORITERTE OMRÅDER FOR EIERSKAPSKONTROLL

NR	OMRÅDE/SELSKAP	FORSLAGS-STILLER	FORSLAG TIL TEMA
1	Generell eierskapskontroll for FIAS AS og Midt Hedmark brann- og redning IKS	RMN Ordf.	<p>En generell eierskapskontroll ser på kommunestyret som eier, eierskapsmeldingen, eierrepresentasjonen, dialogen med selskapene og sammensetning/valg av styre.</p> <p>FIAS AS sikrer viktige avfallsløsninger for kommunene. Det samme gjelder brann- og redning som driver med brannforbygging, brannslukking, redning og feiing. Det er viktig at kommunen som eier har gode rutiner for hvordan de utøver sin eierstyring ut fra det som de anser som viktige styringssignaler, og at signaler som kommer til administrasjonen gis til de som utøver eierinteressene.</p> <p>Mulige innfallsvinkler:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Skjer eierstyringen i samsvar med lover og forskrifter, kommunestyrets vedtak og anerkjente prinsipper for eierstyring? • Hvordan tas dialogen som kommunedirektøren har med selskapet inn til kommunestyret/eierrepresentantene? • Hvordan jobber kommunen med å sikre god styresammensetning og rett kompetanse i styrende organ der den har eierskap? • Er formålet med eierskapet tydeliggjort godt nok, og oppdateres det i henhold til ambisjoner i kommunens planer? • Er styringsprinsippene tilstrekkelig forankret hos dagens representanter, og er det gode rutiner for oppøring av eierrepresentanter?
2	Folldal Næringspark AS	RMN	<p>Næringsutviklingen er av kommunen vurdert som et viktig satsingsområde. Selskapet har som formål å eie og leie ut eiendom og lokaler til næringsformål i kommunen. Selskapet har ifølge proff.no lav lønnsomhet. Det kan gjennomføres en eierskapskontroll av eierstyringen.</p> <p>Mulige innfallsvinkler:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Skjer eierstyringen i samsvar med lover og forskrifter, kommunestyrets vedtak og anerkjente prinsipper for eierstyring? • Er formålet med eierskapet tydeliggjort, og oppdateres det i henhold til ambisjoner i kommunens planer • Har kommunen etablert god kommunikasjon og forankring mellom kommunestyret og eierorganene (eierrepresentantene)? • Hvordan tas dialogen som kommunedirektøren har med selskapet inn til kommunestyret/eierrepresentantene? • Har kommunen systemer og rutiner som sikrer god sammensetning/nødvendig kompetanse i styret?

Plan for eierskapskontroll 2024 - 2028

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Folldal kommune

Møtedato

13.09.2024

Saknr

28/24

Saksbehandler Ragnhild Aashaug

Arkivkode FE-037, TI-&30

Arkivsaknr 24/28 - 8

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget slutter seg til forslag til plan for eierskapskontroll 2024-2028. Kontrollutvalget legger fram plan for eierskapskontroll 2024-2028 for kommunestyret med følgende forslag til vedtak:

1. Kommunestyret vedtar plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll 2024-2028 og slutter seg til kontrollutvalgets prioriteringer i planen:
 - a. Generell eierskapskontroll - utgangspunkt i FIAS AS og Midt Hedmark brann- og redning IKS
 - b. Folldal Næringspark AS
2. Kontrollutvalget gis fullmakt til å gjøre endringer i planen.

Vedlegg

Plandokumenet eierskapskontroll 2024-2028 utkast 130923

Revisors risiko- og vesentlighetsvurdering - Kapittel 7 Eierstyring

Saksopplysninger

Kontrollutvalget skal påse at det føres kontroll med forvaltningen av kommunens eierskap i selskaper som kommunen har eierinteresser i, se kommuneloven § 23-2 d.

Eierskapskontrollene skal følge en plan, som kontrollutvalget skal lage i løpet av det første året etter at det er konstituert.

Planen bygger på risiko- og vesentlighetsvurderinger som er utført av kommunens revisor, Revisjon Midt-Norge SA. Revisors vurderinger er supplert med innspill fra kommunens politiske og administrative ledelse og tillitsvalgte. Risiko- og vesentlighetsvurderingene skal bidra til at kommunens ressurser til kontrollarbeid blir brukt mest mulig målrettet. Eierskapskontrollene som vurderes å utgjøre størst risiko og vesentlighet er prioritert og nærmere beskrevet i vedlagt plan.

Kommunen har årlig 185 timer til rådighet til forvaltningsrevisjon, eierskapskontroll og andre undersøkelser. Sett over en fireårsperiode utgjør dette 740 timer. Gjennomsnittlig antall timer per forvaltningsrevisjon er ca. 300 timer, og eierskapskontroll ca. 100 timer.

I planen er det listet opp og prioritert to eierskapskontroller, derav en generell kontroll av kommunens eierstyring. Selskapene som vurderes å være av størst vesentlighet og risiko er prioritert. Det er ikke sikkert det er mulig å gjennomføre begge kontrollene i planperioden, men det er viktig at kontrollutvalget har et tilstrekkelig antall eierskapskontroller å ta av. Endringer i risikobildet kan gjøre det nødvendig å gjøre omprioriteringer i planen.

Kontrollutvalget bør, slik kommuneloven legger opp til, gis fullmakt til å foreta nødvendige endringer ved behov.

Planen inneholder en kort bakgrunn og forslag til vinklinger som skal besvares i de ulike eierskapskontrollene. Forslagene er ikke bindende og bør vurderes i forbindelse med bestilling av den enkelte eierskapskontroll.

Vurdering og konklusjon

På bakgrunn av kontrollutvalgets vedtak i sak 19/24, basert på revisors risiko- og vesentlighetsvurderinger, innspill fra politisk og administrativ ledelse samt tillitsvalgte, er det utarbeidet en plan for eierskapskontroll 2024 - 2028.

Endringer i risikobildet kan gjøre det nødvendig å endre prioriteringsrekkefølgen og det vil være tidsbesparende om kontrollutvalget kan gjøre endringene selv. Hvis kontrollutvalget ønsker å gjennomføre eierskapskontroller som ikke er beskrevet i vedlagt plan skyldes det at risikobildet har endret seg, eller at det har oppstått ekstraordinære forhold. Utvalget vil i slike tilfeller holde kommunestyret orientert.

Konsek
TRØNDELAG IKS Kontrollutvalgenes sekretariat

Plan for
eierskapskontroll
2024-2028

Folldal kommune

Om eierskapskontroll

Kontrollutvalget skal påse at det føres kontroll med forvaltningen av kommunens eierinteresser i selskaper. Kontrollen kan rette seg mot kommunens eierrepresentant i et selskap, eller gjennomføres som en generell kontroll av kommunens rutiner for eierstyring.

Et vanlig tema for eierskapskontroll er om den som utøver kommunens eierinteresser, gjør dette i samsvar med lover og forskrifter, kommunestyrets vedtak og anerkjente prinsipper for eierstyring.

Plan for eierskapskontroll

Kontrollutvalget har laget denne planen høsten 2024. Planen gjelder til og med 2028.

Det kan bli nødvendig å oppdatere planen midtveis i planperioden på grunn av endringer i risikobildet. Slike endringer kan også føre til endringer i prioriteringen av eierskapskontroller.

Planen bygger på en risiko- og vurderingsvurdering av selskaper som kommunen har eierinteresser i.

For å finne fram til selskaper med høyest risiko, er planen basert på et bredt utvalg kilder: revisors risiko- og vesentlighetsvurderinger, innspill fra administrativ og politisk ledelse, samt innspill fra hovedtillitsvalgte. I sum gir dette et godt grunnlag for planen.

Ressurser

Kontrollutvalget har en begrenset årlig ressurs til forvaltningsrevisjon, eierskapskontroll og andre undersøkelser på 185 timer.

Gjennomføring

Revisjon Midt-Norge, som er kommunens revisor, leverer eierskapskontroller etter bestilling fra kontrollutvalget. Kontrollutvalget godkjenner revisors prosjektplan før arbeidet starter. Etter at eierskapskontrollen er gjennomført, rapporterer revisor til kontrollutvalget. Selskapets representanter og/eller kommunens eierrepresentant får vanligvis anledning til å uttale seg om rapporten før den behandles i kontrollutvalget. Rapporten sendes også på høring til kommunedirektøren, dersom den berører kommunedirektørens ansvarsområde.

Rapportering og oppfølging

Kontrollutvalget legger rapporter fra eierskapskontroll fram for kommunestyret med forslag til vedtak og videre oppfølging. Kontrollutvalgets skal sørge for at kommunestyrets vedtak blir fulgt opp, og rapporterer om oppfølgingen til kommunestyret. Rapporteringen skjer vanligvis gjennom kontrollutvalgets årsrapport, men kan i enkelte tilfeller gå som egen sak til kommunestyret.

Prioriterte selskaper for eierskapskontroll

Kontrollutvalgets prioriteringer går fram av oversikten på neste side.

Plan for eierskapskontroll

Prioritert selskap	Bakgrunn og forslag til innretning
<p>1. Generell eierskapskontroll – utgangspunkt i FIAS AS og Midt Hedmark brann- og redning IKS</p>	<p>En generell eierskapskontroll ser på kommunestyret som eier, eierskapsmeldingen, eierrepresentasjonen, dialogen med selskapene og sammensetning/valg av styre.</p> <p>FIAS AS sikrer viktige avfallsløsninger for kommunene. Det samme gjelder brann- og redning som driver med brannforbygging, brannslukking, redning og feiing. Det er viktig at kommunen som eier har gode rutiner for hvordan de utøver sin eierstyring ut fra det som de anser som viktige styringssignaler, og at signaler som kommer til administrasjonen gis til de som utøver eierinteressene.</p> <p>Mulige innfallsvinkler:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Skjer eierstyringen i samsvar med lover og forskrifter, kommunestyrets vedtak og anerkjente prinsipper for eierstyring? • Hvordan tas dialogen som kommunedirektøren har med selskapet inn til kommunestyret/eierrepresentantene? • Hvordan jobber kommunen med å sikre god styresammensetning og rett kompetanse i styrende organ der den har eierskap? • Er formålet med eierskapet tydeliggjort godt nok, og oppdateres det i henhold til ambisjoner i kommunens planer? • Er styringsprinsippene tilstrekkelig forankret hos dagens representanter, og er det gode rutiner for oppøring av eierrepresentanter?
<p>2. Folldal Næringspark AS</p>	<p>Næringsutvikling er av kommunen vurdert som et viktig satsingsområde. Selskapet har som formål å eie og leie ut eiendom og lokaler til næringsformål i kommunen. Selskapet har ifølge proff.no lav lønnsomhet. Det kan gjennomføres en eierskapskontroll av eierstyringen.</p> <p>Mulige innfallsvinkler:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Skjer eierstyringen i samsvar med lover og forskrifter, kommunestyrets vedtak og anerkjente prinsipper for eierstyring? • Er formålet med eierskapet tydeliggjort, og oppdateres det i henhold til ambisjoner i kommunens planer • Har kommunen etablert god kommunikasjon og forankring mellom kommunestyret og eierorganene (eierrepresentantene)? • Hvordan tas dialogen som kommunedirektøren har med selskapet inn til kommunestyret/eierrepresentantene? • Har kommunen systemer og rutiner som sikrer god sammensetning/nødvendig kompetanse i styret?

Gjennomførte eierskapskontroller i perioden 2019-2023

2022: Eierskapskontroll for Abakus AS

Det ble undersøkt om eierskapet blir utøvd i tråd med kommunestyrets vedtak, lovkrav og normer for god eierstyring.

REVISORS RISIKO- OG VESENTLIGHETSVURDERING

Folldal kommune

2024

1 INNLEDNING

Kontrollutvalget i kommunen skal utarbeide en *plan for forvaltningsrevisjon* (kommunelovens § 23-3 andre ledd) og en *plan for eierskapskontroll* (kommunelovens § 23-4 andre ledd). Revisors risiko- og vesentlighetsanalyse er et innspill til kontrollutvalgets arbeid med disse planene. Revisors risiko- og vesentlighetsvurdering er en invitasjon til en dialog om risikoområder i kommunen og bør suppleres med vurderinger fra kommuneorganisasjonen og kontrollutvalget selv. Vurderingen av risiko er basert på sannsynlighet for at noe inntreffer og mulig konsekvens, og disse er påpekt kort i teksten. Det er lagt vekt på å framstille risikovurderingene på en enkel måte, og risikoer som revisor har funnet uvesentlig er ikke tatt med. Denne risiko- og vesentlighetsvurderingen er sett fra revisors perspektiv og andre kan ha andre vurderinger basert på sin kunnskap om kommunen.

Revisors risiko- og vesentlighetsvurdering er basert på erfaringer fra revisjonsarbeidet i kommunen, data fra eksterne kilder og årlige kontaktmøter med kommunen.

Denne rapporten er delt inn i seks områder. Disse er:

- Kommuneorganisasjon
- Økonomi
- Oppvekst
- Velferd, helse og omsorg
- Teknisk
- **Eierskap**

Området eierskap handler om kommunens eierstyring generelt og eierstyring av ulike selskaper. Forvaltningsrevisjon i selskaper omtales innenfor de områdene hvor de naturlig hører hjemme. Vertskommunesamarbeid og kommunalt oppgavefelleskap beskrives under kommuneorganisasjon, mens tjenestene som leveres omtales innenfor de enkelte områdene.

7 EIERSTYRING

HØY RISIKO	MODERAT RISIKO
	Fjellregionen Interkommunale avfallsselskap AS (FIAS)
	Midt-Hedmark brann- og redningsvesen IKS
	Folldal Næringspark AS

Kommunen har en eierskapsmelding fra 2022, og det opplyse i kundemøte at det ikke har skjedd endringer i eierforholdene siden vedtagelsen av ny eierskapsmelding.

Om det er aktuelt å gjennomføre eierskapskontroll i et selskap vil bero på en helhetsvurdering av selskapet, hvor blant annet følgende forhold kan spille inn:

- Risiko for at selskapet ikke drives i tråd med politiske føringer
- Risiko for at selskapet ikke drives i tråd med regelverket
- Kvaliteten på tjenestene selskapet yter
- Risiko knyttet til økonomiske rammebetingelser
- Om selskapet forvalter store verdier
- Om selskapet leverer viktige tjenester for kommunen

Følgende selskaper anses relevant for gjennomgang ved revisjon:

Fjellregionen Interkommunale avfallsselskap AS (FIAS)

Selskapet håndterer husholdningsavfall på vegne av flere kommuner. Renovasjonsbransjen er i stadig utvikling og pålegges nye krav. Renovasjonsområdet er pålagt å drive til selvkost. Dette kan være utfordrende å skille ut hvis selskapet også har andre virksomhetsområder. FIAS AS har planer om bygging av ettersorteringsanlegg for restavfall. Selskapet ble revidert i 2018 og kan være aktuelt for en forvaltningsrevisjon i denne perioden. Ifølge proff.no har selskapet en svak likviditet og lønnsomhet, men tilfredsstillende soliditet. Nøkkeltall viser at selskapet har prestert bedre enn tidligere år.

Midt-Hedmark brann- og redningsvesen IKS

Brann er et viktig tjenesteområde for kommunen, og omhandler både forebyggende arbeid og beredskap. Selskapet skal driftes økonomisk og rasjonelt innenfor rammene, men det er også sentralt at selskapet leverer på vedtatte mål og strategiske planer. Det er i rapporten «Fremtidens brann- og redningsvesen» fra 2023 som er utarbeidet for justis- og beredskapsdepartementet, vist til at både demografi, klima, offentlig økonomi, teknologi og grønt skifte vil utfordre dagens oppgaver innen brann og redningstjenesten. Ifølge proff.no har selskapet en meget god likviditet og god soliditet, men en svak lønnsomhet. Nøkkeltall viser at selskapet har prestert bedre enn tidligere år.

Folldal Næringspark AS

Næringsutviklingen er av kommunen selv vurdert som et viktig satsningsområde. utfordringer for kommunale næringssselskaper vil være økonomisk bærekraft, en effektiv ressursforvaltning og det å etablere gode samarbeid både med berørte sektorer i kommunen, men også næringslivet og andre kommuner. Selskapet må også innfri på kommunen vedtatte næringspolitikk og styringsdokumenter. Folldal næringspark AS er et heleid selskap av Folldal kommune, og har som formål å eie og leie ut eiendom og lokaler til næringsformål i Folldal kommune. I følge proff.no har selskapet meget god likviditet og god soliditet, men lav lønnsomhet. Nøkkeltall viser at selskapet har prestert bedre enn tidligere år.

Budsjettkontroll per 03.09.2024

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Folldal kommune

Møtedato

13.09.2024

Saknr

29/24

Saksbehandler Ragnhild Aashaug

Arkivkode FE-033

Arkivsaknr 23/330 - 18

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget tar sekretariatets budsjettkontroll per 03.09.2024 til orientering.

Vedlegg

Budsjettkontroll og regnskap pr 03092024

Saksopplysninger

For å sikre at kontrollutvalget er godt informert om sin økonomi, legger sekretariatet fram en økonomisk oversikt per 03.09.2024.

Budsjettkontrollen viser følgende:

- For møtegodtgjøring, dekning av tapt arbeidsfortjeneste o.l. er det et mindreforbruk på ca kr 10 000.
- For kontrollutvalgets egen drift er det et mindreforbruk på kr 40 000. Det skyldes i hovedsak mindre utgifter til kurs.
- For kjøp av sekretariatstjenester følger utgiftene budsjettet.
- For kjøp av revisjonstjenester følger utgiftene budsjettet.

Vurdering og konklusjon

Den økonomiske oversikten viser at funksjon 110 Kontroll og Revisjon ligger innenfor budsjettert ramme for 1. halvår. Det er ingen kjente uforutsatte poster.

Kontrollutvalget kan ta budsjettjusteringen til orientering.

Budsjett og regnskap pr 3. september 2024

	Regnskap 2024	Budsjett 2024	Regnskap 2023
Ansvar: 1100 REVISJON			
10570 SK.PL. KILOMETERGODTGJ.			39,20
10802 MØTEGODTGJØRELSE			1 280,00
10803 TAPT ARBEIDSFORTJENESTE			84,42
11600 UTGIFTER OG GODTGJØRELSE FOR REISER, DIETT, BIL MV. SOM ER OPPLYSNINGSPLIKTIGE			140,00
13752 REVISJON MIDT-NORGE SA	285 331,20	412 000,00	400 003,20
14290 MERVERDIavgift som gir rett til MVAkompensasjon	71 332,80	-	100 000,80
17290 KOMPENSASJON MOMS PÅLØPT I DRIFTSREGNSKAPET	- 71 332,80	-	- 100 000,80
1100 REVISJON	285 331,20	412 000,00	401 546,82
Ansvar: 1110 KONTROLLUTVALG			
10570 SK.PL. KILOMETERGODTGJ.	347,20	-	712,95
10802 MØTEGODTGJØRELSE	6 785,00	27 000,00	9 480,00
10803 TAPT ARBEIDSFORTJENESTE	640,00	10 000,00	1 920,00
10990 ARBEIDSGIVERavgift	497,42	2 368,00	775,23
11003 FAGLITTERATUR	-	4 000,00	
11151 BEVERTNING MØTER	1 020,00	2 000,00	400,00
11500 OPPLÆRING, KURS	32 924,75	70 000,00	9 280,25
11600 UTGIFTER OG GODTGJØRELSE FOR REISER, DIETT, BIL MV. SOM ER OPPLYSNINGSPLIKTIGE	1 582,00	2 000,00	2 548,25
11952 KONTINGENTER	4 000,00	4 000,00	2 960,00
13500 KJØP FRA KOMMUNER	119 750,00	239 000,00	228 000,00
14290 MERVERDIavgift som gir rett til MVAkompensasjon	464,76	-	930,08
17290 KOMPENSASJON MOMS PÅLØPT I DRIFTSREGNSKAPET	- 464,76	-	- 930,08
1110 KONTROLLUTVALG	167 546,37	360 368,00	256 076,68
TOTALT	452 877,57	772 368,00	657 623,50

Forslag til budsjett 2025 med økonomiplan 2025–2028 for kontrollarbeidet

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Fолldal kommune

Møtedato

13.09.2024

Saknr

30/24

Saksbehandler Ragnhild Aashaug

Arkivkode FE-033

Arkivsaknr 23/330 - 21

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget slutter seg til forslaget til økonomiplan for 2025 - 2028 og budsjett for 2025 for kontrollarbeidet, med en ramme på 803 000 kr, inkludert kjøp av revisjonstjenester og sekretariatstjenester.

Forslaget skal følge formannskapetets innstilling om årsbudsjett til kommunestyret etter kommuneloven § 14-3.

Vedlegg

Budsjettdokument kontrollutvalget 2025 utkast

Saksopplysninger

I henhold til forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 2 skal kontrollutvalget utarbeide et forslag til budsjett for kontrollarbeidet i kommunen. Kontrollutvalgets forslag skal følge formannskapetets budsjettinnstilling til kommunestyret.

Budsjettet dekker fire typer utgifter:

- møtegodtgjøring, dekning av tapt arbeidsfortjeneste o.l. til kontrollutvalgets medlemmer
- kontrollutvalgets egen drift
- kjøp av sekretariatstjenester
- kjøp av revisjonstjenester

Kontrollutvalget

Ved oppsettet av budsjettforslag for 2025 for kontrollutvalgets egen virksomhet har sekretariatet tatt utgangspunkt i kontrollutvalgets budsjett for 2024 og justert utvalgets godtgjøring i % av stortingsrepresentantenes lønn, jf. Reglement for folkevalgtes arbeidsvilkår.

Vi har i beregningene tatt utgangspunkt i at kontrollutvalget består av 5 medlemmer og avvikler inntil 5 møter i året. Når det gjelder dekning av tapt arbeidsfortjeneste, har sekretariatet gjort et anslag basert på reglene i kommunens reglement og på innspill fra kontrollutvalgets medlemmer.

Posten *kontingent* er medlemskap i Forum for kontroll og tilsyn.

Det forrige kontrollutvalget hadde et abonnement på Kommunal rapport, og dette er videreført siden de opplevde at dette hadde en stor nytteverdi.

I tillegg er det lagt inn midler til kurs og faglig oppdatering for at kontrollutvalget skal ha mulighet til å skaffe seg kunnskap og delta i erfaringsutveksling og på samlinger sammen med andre kontrollutvalg. Posten er tatt noe ned siden det er høyest behov for kurs og faglig oppdatering det første året.

Det er ikke tatt hensyn til eventuelle andre endringer som følge av økonomiplanarbeidet i kommunen.

Det er lagt inn en økning på ca. 5 prosent per år videre i økonomiplanperioden. Nivået må vurderes årlig i forbindelse med budsjettet.

Kjøp av sekretariatstjenester

Kommunen er eier i Konsek Trøndelag IKS og kjøper sekretariatstjenester for kontrollutvalget hos selskapet.

Representantskapet i Konsek Trøndelag IKS vedtar budsjettet for 2025 i november, så honoraret for 2025 blir lagt fram med forbehold om at det kan bli mindre endringer etter representantskapets møte
Budsjettet er basert på en honorarmodell vedtatt av representantskapet.

Kjøp av revisjonstjenester

Kommunen er eier i Revisjon Midt-Norge SA og kjøper revisjonstjenester fra selskapet. Forslaget til budsjett for 2025 og økonomiplan for 2025 – 2028 blir fastsatt i årsmøtet senere høsten 2024. Vi tar forbehold om endringer etter årsmøtet.

Budsjett 2025

Den totale rammen for kontrollutvalget, inkludert kjøp av revisjons- og sekretariatstjenester, blir etter dette 803 000 kr, som er en økning på 4% fra 2024.

Spesifisert budsjett for 2025 og økonomiplan for 2025–2028 følger med som vedlegg til saken.

Vurdering

Kontrollutvalget er et spesielt organ og ligner lite på andre politiske organ i kommunen. Derfor er det viktig at utvalgsmedlemmene har anledning til å sette seg inn i rollen gjennom kurs og faglige samlinger. Kontrollutvalget i Folldal kommune har etter vår vurdering rimelig med midler til faglig oppdatering..

Konklusjon

Kontrollutvalgets sekretariat foreslår en budsjetttramme på 803 000 kr for kontrollutvalget for 2025, dette inkluderer også kjøp av revisjons- og sekretariatstjenester. Vi anser dette for å være en nøktern budsjettering, samtidig som vi mener dette gir et realistisk bilde av forventede utgifter for kontrollutvalgets virksomhet i kommende år.

Kontrollutvalgets budsjett 2025

Konto	Beskrivelse	Forslag budsjett 2025	Budsjett 2024	Regnskap 2023
10802	Fast godtgjøring	6000	10000	1280
10804	Møtegodtgjørelse (5 møter)	23000	17000	9480
10808	Tapt arbeidsfortjeneste	5000	10000	2000
10991	Arbeidsgiveravgift 6,4%	2000	2400	900
Sum godtgjørelser		36000	39400	13660
Abonnement, aviser og				
11004	tidsskrifter	4500	4000	
11152	Beverting	3000	2000	400
11504	Opplæring/kurs	30000	70000	9300
11508	Oppholdsutg. Kurs	10000		
11602	Reise/diett	5000	2000	2500
11703	Reiseutg, ikke opplysning.plikt	1000		700
11951	Kontingenter, lisenser	4500	4000	2960
Sum kontrollutvalgets drift		58000	82000	15860
13709	Kjøp sekretariat kontrollutvalg	251000	239000	228000
13712	Kjøp Revisjon Midt-Norge SA	458000	412000	400000
Sum kjøp fra foretak		709000	651000	628000
Totalt		803000	772400	657520

Kontrollutvalgets økonomiplan 2025 – 2028

	2025	2026	2027	2028
Kontrollutvalgets virksomhet	94000	97 290	100 695	104 219
Kjøp av sekretariatstjenester	251000	259 000	267 000	275 000
Kjøp av revisjonstjenester	458000	475 000	492 000	516 000
Total	803 000	831 290	859 695	895 219

Referatsaker

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Folldal kommune

Møtedato

13.09.2024

Saknr

31/24

Saksbehandler Audun Holte

Arkivkode FE-033, TI-&17

Arkivsaknr 24/468 - 2

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget tar referatsakene til orientering.

Vedlegg

Kommunestyrets behandling Rapport etikk og varsling

Kommunestyrets vedtak Regnskap og årsberetning 2023

Avdekket omfattende svikt i NAVs ivaretagelse av barns behov ved søknad om sosialhjelp

Er du folkevalgt og mulig inhabil i arealsaker

Norges best styrte kommuner - Kommuneindeksen 2024

Saksopplysninger

Følgende referatsaker legges fram i møtet:

1. Kommunestyret har behandlet rapporten fra forvaltningsrevisjonen om Etikk og varsling.
2. Kommunestyret sitt vedtak i saken om kommunens regnskap og årsberetning for 2023.
3. En undersøkelse avdekker omfattende svikt hos NAV.
4. Kan folkevalgte være inhabile i arealsaker?
5. Kommuneindeksen 2024, Norges best styrte kommuner.

Vurdering og konklusjon

Sekretariatet tar en kort gjennomgang av referatsakene i møtet.

Kontrollutvalget kan ta vedlagte referatsaker til orientering.

Saksframlegg

Vår ref.: 23/10515 - 3	Dato: 31.05.2024	Saksbehandler: Gro Eli Svendsen Slemmen
Behandling av saken:		
Saksnr. 38/24	Utvalg Kommunestyret	Møtedato 13.06.2024

Rapport fra forvaltningsrevisjon - etikk og varsling

Kortversjon av saken:

Saken gjelder behandlingen av rapport fra en forvaltningsrevisjon med tema etikk, yringskultur og varsling. Rapporten er behandlet i kontrollutvalget, før den nå sendes kommunestyret for endelig vedtak. Kontrollutvalget skal deretter se til at administrasjonen følger opp kommunestyrets vedtak.

Vedlegg

Rapport fra forvaltningsrevisjon. Etikk og varsling

31.05.2024

Saksopplysninger:

Om rapporten

Rapporten skal gi svar på tre spørsmål. Har kommunen; lagt til rette for å sikre gode etiske holdninger og handlinger i organisasjonen, lagt til rette for åpenhet og en god yringskultur, lagt til rette for forsvarlig varsling i samsvar med arbeidsmiljøloven?

Revisjonen har fått svar på de tre spørsmålene gjennom intervju med kommuneledelse, seks personer som representerer kommunen som arbeidsgiver, fem tillitsvalgte, hovedverneombudet og to lokale verneombud. I tillegg har revisjonen gått gjennom dokumenter og gjennomført en spørreundersøkelse. Spørreundersøkelsen ble sendt til 158 medarbeidere, der 105 svarte, noe som gir en oppslutning på 67 prosent.

Tema 1 - etiske holdninger og handlinger

Kommunens etiske retningslinjer er vedtatt av kommunestyret og er ikke oppdatert siden 2011. De er tilgjengelige for de ansatte gjennom kvalitets- og avvikssystemet, og for de folkevalgte på kommunens hjemmeside. De folkevalgte får kjennskap til retningslinjene gjennom opplæring i begynnelsen av valgperioden, mens nye ansatte i kommunen får informasjon om de etiske retningslinjene når de blir ansatt. KS anbefaler at de ansatte signerer på at de vil følge retningslinjene, det er ikke praksis i kommunen i dag. Revisjonen skriver at kommunestyret bør vurdere om det ønsker opplæring utover den som gir i begynnelsen av valgperioden.

I de etiske retningslinjene anbefaler kommunen at både ansatte og folkevalgte registrerer sine interesser i KS sitt styrevervregister. Rapporten viser at registreringen er mangelfull. Brudd på de etiske retningslinjene skal meldes som avvik i kvalitetssystemet. Det er tilgjengelig for de ansatte, men ikke for de folkevalgte.

Kommunen gir ikke regelmessig opplæring i de etiske retningslinjene til sine medarbeidere, og legger heller ikke opp til systematisk etisk refleksjon på arbeidsplassene.

Tema 2 - åpenhet og ytringskultur

Rapporten viser at det er ulik oppfatning av ytringsklimaet ved kommunens virksomheter. Ved én av virksomhetene har det ikke vært aksept for å ta opp kritikkverdige forhold, ved en annen har lederen kritisert de tillitsvalgte når de har tatt opp saker som burde forbedres. Spørreundersøkelsen viser at 12 prosent oppfatter ytringsklimaet som dårlig, mens 66 prosent oppfatter det som bra. Revisjonen konkluderer med at kommunen som arbeidsgiver bare delvis bidrar til et trygt ytringsklima. Revisjonen anbefaler at kommunen jobber for å forbedre ytringsklimaet.

Kommunedirektøren har etablert rutiner for melding av avvik, men systemet blir lite brukt. Medarbeiderne får årlig tilbud om opplæring i systemet. Tilbudet er frivillig, det er få ansatte som benytter seg av det. Revisjonen mener at opplæringen bør gjøres obligatorisk. Revisjonen mener også at antallet avviksmeldinger er for lavt på grunn av at medarbeiderne er usikre på systemet, har for lite tid og opplever at det er nytteløst å melde avvik. Avvikssystemet brukes i liten grad til læring og forbedring av tjenestene.

Selv om kommunen har rutiner for medarbeidersamtaler, har majoriteten av de ansatte ikke hatt medarbeidersamtale med sin nærmeste leder det siste året. Innenfor HRO gjennomføres det i hovedsak ikke medarbeidersamtaler, høyt arbeidspress oppgis som årsaken. Virksomhetene har ulik praksis når det kommer til personalmøter.

Når det gjelder samarbeidet med tillitsvalgte og verneombud viser rapporten at:

- Kommunedirektøren har informasjons- og drøftingsmøter med hoved- og fellestillitsvalgte i samsvar med hovedavtalen
- De tillitsvalgte innenfor Helse, rehabilitering og omsorg har de siste årene vært lite involvert i flere av prosessene der de etter loven skulle ha vært det
- Selv om kommunen har et system for å involvere tillitsvalgte ved ansettelser, så blir de tillitsvalgte innenfor Helse, rehabilitering og omsorg i liten grad involvert
- Ordningen med verneombud er i samsvar med regelverket, men det er usikkert om verneombudene tas med på råd i alle saker der de har en rolle

Tema 3 - forsvarlig varsling

Revisjonen konkluderer med at kommunens system for varsling er i samsvar med lovverket.

I undersøkelsen har revisjonen kartlagt omfanget av varsling i kommunen. Rapporten viser at 11 prosent av medarbeiderne som svarte på spørreundersøkelsen har varslet i løpet av de siste 12 månedene. 27 prosent har vurdert å levere varsel de siste 12 månedene. Revisjonen peker på at dette, totalt 38 prosent, er et høyt tall, og over gjennomsnittet for virksomheter i Norge.

Revisjonens anbefalinger

På bakgrunn av resultatene av undersøkelsen anbefaler revisjonen kommunedirektøren å:

- Vurdere obligatorisk opplæring i kvalitets- og avvikssystemet
- Sørge for regelmessige etiske refleksjoner i kommunens virksomheter
- Sørge for oppdatert informasjon i styrevervregisteret
- Fortsatt arbeide for gode strukturer og prosesser for samarbeid med tillitsvalgte og verneombud
- Sørge for økt gjennomføring av medarbeidersamtaler
- Sørge for et trygt ytringsklima for alle
- Sørge for god avvikskultur og oppfølging
- Trygge ansatte i varsling om kritikkverdige forhold

Rapport fra Arbeidstilsynet

Arbeidstilsynet gjennomførte et tilsyn med Helse, rehabilitering og omsorg i oktober 2023.

Tema for tilsynet var:

1. Systematisk HMS-arbeid
2. Ergonomiske, organisatoriske og psykososiale forhold i arbeidet som påvirker risikoen for at arbeidstakere får muskel- og skjelettplager, og psykiske plager
3. Ledelse og medvirkning, samarbeid med arbeidstakere og verneombud
4. Informasjon og opplæring knyttet til risikoforhold i arbeidet
5. Bruk av bedriftshelsetjenesten

I rapporten etter tilsynet fikk kommunen fem pålegg, med frist for å rette dem innen 31.03.2024. Kommunen har senere fått utsatt frist til 31.05.2024 på grunn av sykefravær.

Saksvurdering:

Rapporten svarer etter sekretariatets vurdering på kontrollutvalgets bestilling.

Den er levert noe seinere enn planlagt. Rapporten viser at kommunen bør styrke områdene som er undersøkt; arbeidet med etikk, åpenhet og ytringskultur og systemet for varsling. Arbeidstilsynet gir pålegg som til dels er i samsvar med konklusjonene til Revisjon Midt-Norge. Påleggene går blant annet på kommunens systematiske HMS-arbeid inkludert avvikshåndtering, og samarbeid med arbeidstakere og verneombud. Kontrollutvalget skal ikke følge opp statlige tilsyn, men bør holde seg orientert om dem og om kommunedirektørens oppfølging for å ha kunnskap om risikoene i kommunen.

Sekretariatet har lagt revisors anbefalinger til grunn for forslaget til vedtak i kontrollutvalget.

Kontrollutvalgets innstilling:

1. Kommunestyret ber kommunedirektøren om å:

- Vurdere obligatorisk opplæring i kvalitets- og avvikssystemet
- Sørge for regelmessige etiske refleksjoner i kommunens virksomheter
- Sørge for oppdatert informasjon i styrevervregisteret
- Fortsatt arbeide for gode strukturer og prosesser for samarbeid med tillitsvalgte og verneombud
- Sørge for økt gjennomføring av medarbeidersamtaler
- Sørge for et trygt ytringsklima for alle
- Sørge for god avvikskultur og oppfølging
- Trygge ansatte i varsling om kritikkverdige forhold

2. Kommunedirektøren bes rapportere til kontrollutvalget om hvordan vedtaket er fulgt opp innen 31.12.2024.

Kommunestyret 13.06.2024

Behandling

Representant Ronny Bekken Larsen (R) stiller spørsmål ved sin habilitet da han som hovedtillitsvalgt var intervjuobjekt i revisjonsarbeidet. Representanten fratrer. Representanten ble enstemmig erklært habil og trer inn i møtet igjen.

Votering nr 1 - Votering over forslag

Forslag: **Opprinnelig forslag**

For: 16 stemmer (100%) - Ap 8, FL 2, R 1, Sp 5

Mot: 0 stemmer (0%)

Vedtak

1. Kommunestyret ber kommunedirektøren om å:

- Vurdere obligatorisk opplæring i kvalitets- og avvikssystemet
- Sørge for regelmessige etiske refleksjoner i kommunens virksomheter
- Sørge for oppdatert informasjon i styrevervregisteret
- Fortsatt arbeide for gode strukturer og prosesser for samarbeid med tillitsvalgte og verneombud
- Sørge for økt gjennomføring av medarbeidersamtaler
- Sørge for et trygt ytringsklima for alle
- Sørge for god avvikskultur og oppfølging
- Trygge ansatte i varsling om kritikkverdige forhold

2. Kommunedirektøren bes rapportere til kontrollutvalget om hvordan vedtaket er fulgt opp innen 31.12.2024.

Saksframlegg

Vår ref.: 24/257 - 9	Dato: 23.05.2024	Saksbehandler: Kai Enget
Behandling av saken:		
Saksnr. 45/24	Utvalg Formannskapet	Møtedato 05.06.2024
36/24	Kommunestyret	13.06.2024

Regnskap og årsberetning 2023

Kortversjon av saken:

Etter flere år med positivt netto driftsresultat har vi i 2023 et negativt netto driftsresultat på 4,6 mill kr. Må bruke 3,4 mill kr av disposisjonsfondet. Disposisjonsfondet etter dette er da 15,5 mill kr.

Utbygging av Folldal bo- og servicesenter og midlertidig drift innenfor helsetjenestene preget organisasjonen i stor grad og har gitt større utgifter enn forventet. Vi ser også en økning i lønnsutgifter i flere enheter. Mye er knyttet til rekrutteringsutfordringer ved vakanser og fravær. Rekrutteringsutfordringer utvikler seg i hele arbeidslivet nasjonalt, vi merker det også godt i egen kommune. Arbeidet med rekrutteringsstrategi for kommunen startet i 2023 og skal vedtas våren 2024. Videre vil innsats rettet mot omdømmebygging, arbeidsmiljø og nærværarbeid prioriteres for å møte utfordringene. Økte renteutgifter, årets lønnsoppgjør og generell prisoppgang preger også driftsresultatet. For at merforbruket ikke skal forplante seg videre inn i 2024 må vi ha et sterkt fokus på økonomistyring i det kommende året.

Saksopplysninger:

Kommunedirektøren legger med dette fram Folldal kommunes årsberetning og regnskap for 2023. Årsberetningen skal gi opplysninger om forhold som er viktige for å bedømme kommunens økonomiske stilling og resultatet av virksomheten, som ikke kommer frem av årsregnskapet, samt om andre forhold av vesentlig betydning for kommunen. Det skal også redegjøres for tiltak som er iverksatt og tiltak som planlegges iverksatt for å sikre betryggende kontroll og en høy etisk standard i virksomheten. Det skal redegjøres for den faktiske tilstanden når det gjelder likestilling i kommunen. Årsberetning ble lagt fram for kommunens revisor innen fristen den 31. mars 2024. Årsregnskapet er avlagt i henhold til forskrift om årsregnskap og årsberetning, og levert til revisjon innen fristen 22. februar og revidert i henhold til Forskrift om revisjon og god kommunal revisjonsskikk. Kontrollutvalget har avgitt uttalelse til kommunestyret om årsregnskapet i møte 15.05.24. Kontrollutvalget tilrår at kommunestyret godkjenner kommunens årsregnskap og årsberetning for 2023. Det vedlagte regnskapsdokumentet består av driftsregnskap, investeringsregnskap, balanse og noteopplysninger.

Her er link til Årsmelding i Framsikt:

- https://pub.framsikt.net/2023/folldal/mr-202312-aarsmelding_2023/

Saksvurdering:

Når det gjelder vurderinger av regnskapet og den økonomiske utviklingen i året, henvises det i all

hovedsak til årsregnskapet og årsberetningen som gir omfattende redegjørelser for kommunens økonomiske situasjon.

Etter flere år med positivt netto driftsresultat har vi i 2023 et negativt netto driftsresultat på 4,6 mill kr. Disposisjonsfondet etter dette er da 15,5 mill kr.

Utbygging av Folldal bo- og servicesenter og midlertidig drift innenfor helsetjenestene preget organisasjonen i stor grad og har gitt større utgifter enn forventet. Vi ser også en økning i lønnsutgifter i flere enheter. Mye er knyttet til rekrutteringsutfordringer ved vakanser og fravær. Rekrutteringsutfordringer utvikler seg i hele arbeidslivet nasjonalt, vi merker det også godt i egen kommune. Arbeidet med rekrutteringsstrategi for kommunen startet i 2023 og skal vedtas våren 2024. Videre vil innsats rettet mot omdømmebygging, arbeidsmiljø og nærværarbeid prioriteres for å møte utfordringene. Økte renteutgifter, årets lønnsoppgjør og generell prisoppgang preger også driftsresultatet. For at merforbruket ikke skal forplante seg videre inn i 2024 må vi ha et sterkt fokus på økonomistyring i det kommende året.

Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter er på -2,2% for 2023. Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter blir brukt som et mål på kommunenes økonomiske handlingsfrihet, og er en viktig indikator på om det er økonomisk balanse i kommunen. Teknisk beregningsutvalg for kommunal og fylkeskommunal økonomi anbefaler at nivået på driftsresultatet utgjør 1,75 % av brutto driftsinntekt over tid.

Vedtaketts konsekvenser for klima og miljø:

Kommunens klimaregnskap er omtalt i årsberetning under Sentrale kapitler – Klima og miljø.

Kommunedirektørens innstilling:

Formannskapet tilrår kommunestyret å fatte følgende vedtak: Årsberetning og regnskap for Folldal kommune 2023 godkjennes.

Formannskapet 05.06.2024

Behandling

Votering nr 1 - Votering over forslag

Forslag: **Opprinnelig forslag**

For: 7 stemmer (100%) - Ap 4, FL 1, Sp 2

Mot: 0 stemmer (0%)

Vedtak

Formannskapet tilrår kommunestyret å fatte følgende vedtak: Årsberetning og regnskap for Folldal kommune 2023 godkjennes.

Kommunestyret 13.06.2024

Behandling

Votering nr 1 - Votering over forslag

Forslag: **Opprinnelig forslag**

For: 16 stemmer (100%) - Ap 8, FL 2, R 1, Sp 5

Mot: 0 stemmer (0%)

Vedtak

Årsberetning og regnskap for Folldal kommune 2023 godkjennes.

Avdekket omfattende svikt i Navs ivaretagelse av barns behov ved søknad om sosialhjelp

Kommunal Rapport 01.07.2024, NTB

Helsetilsynet har avdekket lovbrudd ved 58 av 68 Nav-kontorer i sin kartlegging av etatens oppfølging av barn i familier som mottar sosialhjelp.

Mandag morgen la Helsetilsynet fram en oppsummeringsrapport av et tilsyn statsforvalterne har gjennomført med Nav-kontorer i hele landet i 2022 og 2023. Tilsynet har sett på hvordan Nav ivaretar og følger opp barn i familier som søker om, eller mottar økonomisk sosialhjelp. Under tilsynet ble det avdekket lovbrudd ved 58 av 68 Nav-kontorer.

– I dette tilsynet avdekket statsforvalterne mye svikt. Vi er bekymret for at barn og unge i familier som trenger økonomisk sosialhjelp, ikke får den hjelpen de har behov for, sier direktør Sjur Lehmann i Helsetilsynet i en pressemelding.

Helsetilsynet fastslår at Nav ikke ivaretar barna i familier som mottar økonomisk sosialhjelp, godt nok.

– Det er vanskelig å gjøre vurderinger av barnets beste og vurderinger av behovet for økonomisk sosialhjelp hvis man ikke har kartlagt hvilke behov barna og familien har, sier Lehmann.

Innhentet sjelden barns synspunkter

I tilsynet undersøkte Helsetilsynet flere krav til Nav-kontorenes praksis. Blant dem var kravet om at de skal foreta en tilstrekkelig kartlegging av barns behov ved søknad om økonomisk stønad.

På dette punktet fant tilsynet lovbrudd ved 51 av de 68 Nav-kontorene, og det ble konkludert med at kontorene sjelden innhentet barns synspunkter i saker som angikk dem. Lehmann påpeker at dette er noe som må gjøres.

– Dette er et krav etter barnekonvensjonen, som vi ser at det i liten grad ble gjort, sier Lehmann.

Ifølge Helsetilsynet har denne manglende kartleggingen ført til følgefeil i form av lovbrudd knyttet til kravet om at Nav-kontorene skal foreta en forsvarlig vurdering og beslutning ved slike søknader. Det ble avdekket slike lovbrudd ved 53 av kontorene.

– Fordi det sviktet i kartleggingen, ble vurderingen og beslutningen om økonomisk stønad gjort på et sviktende grunnlag, skriver Helsetilsynet.

Når det kom til oppfølging av familier som mottar økonomisk stønad, ble det avdekket lovbrudd ved 14 kontorer.

Må bedres

– Jeg tenker at her er det mye den enkelte kommune må følge opp, sier arbeids- og velferdsdirektør Hans Christian Holte til NTB.

Holte påpeker samtidig at tilsynet er gjennomført halvannet til to år tilbake i tid. Han mener det har skjedd en del positiv utvikling på området siden tilsynet ble gjennomført, på bakgrunn av tidlige signaler de fikk fra Helsetilsynet.

Samtidig erkjenner han at lovbruddene som er avdekket, gir uttrykk for at praksisen i kommunene og ved det enkelte Nav-kontor ikke har fulgt barnekonvensjonen slik de skal.

– Jeg tenker at alle avvikene viser at praksisen på dette området må bedres i den enkelte kommune. Det er et viktig ansvar for Nav å følge opp. Vi vurderer det som en situasjon som må bli bedre, slik at vi kan bli tryggere på at hver enkelt familie med behov for sosialhjelp og barna deres blir godt ivaretatt, sier Holte.

Kan skyldes manglende dokumentasjon

Holte synes det er vanskelig å peke på en bestemt årsak til det som avdekkes i tilsynet, men peker blant annet på manglende bevissthet på å ivareta barns beste i forbindelse med tildeling av sosialhjelp til en familie.

Samtidig mener han det også kan henge sammen med manglende dokumentasjon.

– Det kan ha skjedd kartlegginger og samtaler med barn som ikke er dokumentert, og dermed ikke kommer fram i tilsynet, påpeker Holte.

Kan dette være på grunn av dårlige rutiner ved Nav-kontorene?

– Ja, jeg synes det virker som at det er en del av svakheten. Noe går på dårlige rutiner, men det er nok samtidig ikke gjort godt nok kartleggingsarbeid og vurdering og oppfølging. Det går både på dokumentasjon og at jobben ikke er gjort, sier Holte.

Inngår samarbeid med statsforvalterne

Holte forteller at Nav nå skal samarbeide med statsforvalterne for å følge opp lovbruddene, og for å gi god informasjon til alle norske fylker og kommuner om veilederen til Nav-ansatte som Arbeids- og velferdsdirektoratet har utviklet.

Holte understreker at han ser positivt på veien framover.

– Jeg opplever at både det grundige tilsynet fra Helsetilsynet og det gode samarbeidet med barneombudet de siste par årene gjør at jeg tror vi skal komme videre med oppfølging av dette området i Norge. Det er viktig, avslutter Holte.

Må ta det på alvor

Seniorrådgiver Inger Aasgaard i Barneombudet uttaler i en pressemelding at Helsetilsynets rapport er alvorlig og viser at arbeidet med å styrke barns rettigheter i Nav haster.

Aasgaard peker på lovregulering og kompetanseheving som tiltak Barneombudet mener er avgjørende for å sikre et større fokus på barns rettigheter, og mener arbeids- og inkluderingsminister Tonje Brenna (Ap) må sikre at Nav ivaretar barnas rettigheter.

– Både nåværende og tidligere arbeids- og inkluderingsminister har oppfordret personer som har problemer med å forsørge seg og sin familie om å kontakte Nav. Dette er viktig og riktig. Men statsråden må da være sikker på at Nav faktisk gir barnefamilie den oppfølgingen de har krav på og at barns rettigheter ivaretas, sier Aasgaard.

Grov svikt

Leder i Redd Barnas norgesprogram Monica Sydgård er ikke overrasket over resultatet av tilsynet og mener i likhet med Barneombudet at Brenna må komme på banen.

– Tilsynene avdekker en grov svikt i Nav-systemet. Redd Barna mener at det nå må stilles krav til at Nav har undersøkt barnets behov og livssituasjon, når de jobber med barnefamilier. Det må framgå av vedtaket at barnets beste er vurdert, uttaler Sydgård i en pressemelding.

Røde Kors, på sin side, skriver i en pressemelding at de mener funnene i rapporten er rystende, og at de støtter Helsetilsynet i sin vurdering av at disse familiene ikke får den hjelpen de trenger.

– Dette er alvorlige funn og dessverre i tråd med hva familier vi er i kontakt med forteller oss. For mye ansvar blir lagt på foreldre som ikke alltid har oversikt over hva de kan søke om stønad til, sier leder for humanitære programmer Ingvill Alisøy-Gjerløw i Røde Kors.

Helsetilsynets oppsummeringsrapport finner du [her](#)

Er du folkevalgt og mulig inhabil i arealsaker? Dette er rådene

Kommunal Rapport 27.06.2024, Marte Danbolt, Elin Svendsen, Robert Fauli

Bruk styrevervregisteret og hold deg unna utbyggere, er blant rådene fra KS.

– Den enkelte folkevalgte har selv en plikt til å vurdere sin egen habilitet. Dersom man er i tvil, eller tenker at man kan være inhabil, anbefaler KS at vedkommende tidlig tar kontakt med ordfører eller andre i henhold til kommunens rutiner, slik at det blir anledning til å gjøre en juridisk vurdering på forhånd, sier fagsjef for KS Folkevalgtprogram, Dag-Henrik Sandbakken.

Skulle det være tvil om habilitetsvurderingen, har Sandbakken følgende råd:

– Da kan det være klokt å innhente juridiske råd i forkant av møtet, for eksempel hos KS Advokatene.

Roller og verv

En kartlegging Kommunal Rapport har gjort av over 300 lokalpolitikere i landets største 40 fjellhyttekommuner, viser at nærings- og grunneierinteresser er tungt representert blant politikere.

Mens lokalpolitikere som Kommunal Rapport har snakket med, forsikrer om at kommunene har en ryddig og streng praksis når det gjelder habilitet, mener Norges Hytteforbund at folkevalgte med økonomiske interesser må bli flinkere til å melde seg inhabile i arealsaker.

Sandbakken nevner særlig ett verktøy som kan sikre mer åpenhet rundt økonomiske interesser: KS styrevervregister.

– Styrevervregisteret viser informasjon om folkevalgtes og ledende ansattes roller, verv og eierinteresser. Det innhentes informasjon fra Brønnøysundregistrene og fra Skatteetatens aksjonærregister. Styrevervregisteret er gratis og åpent tilgjengelig for alle. I tillegg kan den enkelte selv legge inn informasjon om andre relevante forhold, sier Sandbakken.

Folkemøter og andre møter

Noen kommuner opererer også med et eget økonomiregister hvor det er vedtatt at folkevalgte og eventuelt også ledere skal registrere styreverv, gaver og/eller økonomiske interesser.

– Avhengig av hva kommunens regelverk sier, kan det for eksempel være verv i offentlige og/eller private selskaper, verv i interesse- og frivillige organisasjoner som mottar økonomisk støtte fra kommunen/fylkeskommunen, bierverv, eller næringsinteresser som aksjer i selskaper og fast eiendom, forteller Sandbakken.

– *Bør folkevalgte med mulige økonomiske interesser i arealsaker delta på møter med for eksempel utbyggere?*

– Nei, dersom det er avklart at en representant er, eller kan være inhabil, bør ikke vedkommende delta i slike møter dersom det er en del av saksbehandlingen. Åpne folkemøter eller lignende, som ikke er en del av kommunens saksbehandling, vil være noe annet.

Lovlighetskontroll

Ifølge Sandbakken handler habilitet om tillit. Habilitet er derfor et viktig tema i KS Folkevalgtprogram.

Han minner om at avgjørelser om habilitet kan være gjenstand for lovlighetskontroll.

– KS anbefaler også at partigruppene vedtar habilitetsregler for gruppa tilsvarende de som følger av forvaltningsloven og kommuneloven, sier Sandbakken.

Mulig inhabil? Slik går du fram:

1. Habilitet må vurderes fra gang til gang. Om du er i tvil om du er habil, så må du gi beskjed til ordfører så snart som mulig. Ordføreren ber så administrasjonen vurdere med utgangspunkt i den informasjonen du har gitt.
2. I selve møtet skal representanten be om ordet så snart ordfører/møteleder har åpnet saken, og før realitetene i saken kommer opp til debatt. Representanten skal da redegjøre for alle faktiske forhold som har betydning for habilitetsvurderingen.
3. Når det er gjort, skal vedkommende representant fratre møtet, og eventuell vararepresentant skal tiltre.
4. Det folkevalgte organet skal deretter drøfte habilitetsspørsmålet, uten å gå inn i realitetene i selve saken. Det er det folkevalgte organet som avgjør habilitetsspørsmålet.
5. Dersom vedkommende blir erklært inhabil, kan *ikke* vedkommende tiltre før saken er ferdig besluttet. Dersom vedkommende blir erklært habil, tiltre vedkommende slik at hen kan delta i realitetsbehandlingen.

Norges best styrte kommuner – Kommuneindeksen 2024

[Agenda Kaupang 13.08.2024](#)

Man kan lære av andre. Kommuner kan lære av hverandre. I Kommuneindeksen 2024 trekker vi fram de kommunene som har vist best styring i året som gikk, 2023 og sammenligner utviklingen kommunene har hatt de siste tre årene.

[Kommuneindeksen](#) sammenligner både kostnader, tjenestekvalitet og finanser i norske kommuner. Noen av kommunene med best resultater blir presentert litt mer. Vi håper analysen kan være til nytte for kommuneledere som vil forbedre resultatene.

Kommunene er både tjenesteprodusenter, myndighetshåndhevere, samfunnsutviklere og organisator av lokalt folkestyre. Kommuneindeksen legger vekt på rollen som tjenesteprodusent. Mer enn 90 % av kommunens utgifter går til å produsere lovpålagte velferdstjenester til innbyggerne i kommunen, til dels i konkurranse med private leverandører. Vi stiller forretningsmessige krav til kommunene: effektiv drift og gode finanser. Effektiv drift betyr tjenester med god kvalitet og lave kostnader. Vår måling legger like stor vekt på hhv. kostnader, kvalitet og finanser.

Forventninger om reduserte oljeinntekter, stadig eldre innbyggere og økte klimakostnader understreker behovet for å effektivisere offentlig sektor i årene som kommer.

Vi har beregnet kostnader og finanser ved hjelp av de endelige regnskapstallene for 2023.

Vi baserer oss på alminnelig anerkjente kriterier for å måle tjenestekvalitet. Vi prøver å sammenligne output i tjenestene (resultatene) i stedet for input (innsatsfaktorene). Stor ressursinnsats gir ikke nødvendigvis gode tjenester. Det viktigste er nytteverdien for brukeren, slik han selv opplever det. Vi har valgt å legge stor vekt på kommunens strategi i tjenesten. Vår måling belønner kommuner som jobber med tidlig innsats, tverrfaglig innsats og mestringsstrategier. Det gjelder å komme tidlig inn i sakene, samarbeide om løsninger og mobilisere brukernes egne ressurser.

Nordre Follo og Sandefjord kommer på topp av vår liste i Kommuneindeksen 2024. Ønsker din kommune en egen rapport? Vi har laget analyser og rapporter for mange kommuner allerede. Ta en titt på presentasjonene som er laget for [Nordre Follo](#) og [Sandefjord](#) her. Ta kontakt med oss for mer informasjon.

[Kvalitetsindeksen kan leses her](#) (PDF) og er brukt som metodegrunnlag for både fjorårets og årets rapporter. Ved interesse for datagrunnlaget, ta kontakt med en av kontaktpersonene under.

Rapporten ble presentert under Arendalsuka. [Se opptak av presentasjonen her](#), eller [les den i sin helhet her](#).

Denne rapporten er skrevet på oppdrag fra [Storebrand Livsforsikring AS](#). Agenda Kaupang har hatt det hele og fulle faglige ansvar for analysen. Ansvarlige for arbeidet har vært [Rune Holbæk](#) og [Bjørn A. Brox](#).

Innspill til kontrollarbeidet

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Folldal kommune

Møtedato

13.09.2024

Saknr

32/24

Saksbehandler Ragnhild Aashaug

Arkivkode FE-033, TI-&17

Arkivsaknr 24/468 - 3

Forslag til vedtak

Saken legges frem uten forslag til vedtak.

Vedlegg

Trafikklysmodellen

Invitasjon til samling for Konsek Trøndelag sine utvalg

Saksopplysninger

Hensikten med denne saken er at utvalgets medlemmer kan drøfte og fremme innspill til saker og forhold som kontrollutvalget kan ta tak i, eller diskutere om å få utredet en sak til et fremtidig kontrollutvalgsmøte. Da kan forslag om å sette opp saken fremmes i denne sak.

Eksempel på tema som kan tas opp:

- Deltagelse på kurs/konferanse
- Endring av møtedato eller lignende
- Forhold i kommunen som medlemmene har behov for å drøfte
- Ønske om orientering knyttet til et saksområde fra kommunedirektør eller sekretariatet i et fremtidig møte

Utvalgets medlemmer oppfordres til å si fra om de har noe til saken i starten av møte.

Trafikklysmodellen

Sentrale spørsmål – «Trafikklysmodellen»	Ja	Delvis	Nei
Kryss på røde felt peker i retning av å ikke følge opp saken, mens kryss på grønne felt taler for å følge opp saken.			
Vedrører saken misnøye med et politisk fattet vedtak?	Ja	Delvis	Nei
Dreier saken seg om en klage på et enkeltvedtak som kommunen har fattet?	Ja	Delvis	Nei
Viser saken til lovbrudd, manglende etterlevelse av kommunale rutiner eller manglende oppfølging av kommunale vedtak?	Ja	Delvis	Nei
Viser saken til en risiko knyttet til system, rutiner, praksis i kommunen mer generelt innenfor et område?	Ja	Delvis	Nei
Dreier saken seg i hovedsak om en isolert hendelse?	Ja	Delvis	Nei
Er saken under annen behandling i et annet organ? (rettsapparat, sivilombud, statsforvalter, KOFA, klageorgan i kommunen, varslingskanal)?	Ja	Delvis	Nei
Er det annen naturlig behandlingsvei for saken (ref. organene nevnt over)?	Ja	Delvis	Nei
Kan saken, og sakens oppmerksomhet, bidra til at det stilles spørsmål om tilliten til kommunens saksbehandling av en type saker?	Ja	Delvis	Nei
Berører saken et tema som kontrollutvalget allerede har vurdert som aktuelt for oppfølging i sin risiko- og vesentlighetsanalyse?	Ja	Delvis	Nei
Foreligger området som et tema i plan for forvaltningsrevisjon eller plan for eierskapskontroll?	Ja	Delvis	Nei
Kan en gjennomgang bidra til læring og forbedring?	Ja	Delvis	Nei
Bør saken prioriteres foran andre planlagte oppgaver?	Ja	Delvis	Nei

Kilder:

- *Henvendelser til besvær – eller begjær?* Artikkel i Kommunerevisoren nr. 4/21 av Bjørkelo, Løvlie og Fiksdal i Deloitte
- *Håndtering av henvendelser til kontrollutvalget*, veileder fra Forum for kontroll og tilsyn, 2022

Invitasjon til samling for våre kontrollutvalg 1. oktober

Konsek Trøndelag inviterer til vår årlige samling for kontrollutvalg. Vi har valgt kommunens økonomiforvaltning og eierskap som tema. Hvordan kan kontrollutvalgene gi bedre styringssignal til kommunestyret om økonomiforvaltningen, og hvordan kan kontrollutvalget følge opp kommunens eierskap?

Vi mener at det er nyttig å utveksle erfaringer og vet at det alltid er mye nytt å lære. Derfor har vi invitert innledere som har god innsikt i kontrollutvalgenes ansvarsområder og som kan bidra med å utvide kontrollutvalgenes verktøykasse.

Programmet er lagt opp slik at det blir god tid til å stille spørsmål i plenum og diskutere rundt bordene.

Samlingen vil streames, og det er mulig å delta digitalt. Vi håper likevel at så mange som mulig vil delta fysisk for en best mulig erfaringsutveksling.

FORELØPIG PROGRAM

KL. 09.00 – 10.00	REGISTRERING, ENKEL SERVERING
KL. 10.00 – 12.00 inkl. pause	ØKONOMIFORVALTNINGEN I KOMMUNENE – HAR KONTROLLUTVALGET KONTROLL? Ved Asbjørn O. Pedersen Hvordan kan kontrollutvalgene få bedre innsikt i svakheter og feil i økonomiforvaltningen? Hvordan er kommunens styringsinformasjon i økonomiforvaltningen, og hva kan kontrollutvalget gjøre? <i>Det settes av tid til spørsmål i plenum og diskusjon rundt bordene.</i>
KL. 12:00 – 13.00	LUNSJ
KL. 13:00 – 14:30 inkl. pause	KOMMUNENS EIERSKAP – UNDER RADAREN FOR KONTROLLUTVALGET? Ved Agnete B. Sommerset Hvordan kan kontrollutvalget følge opp aktiviteten i kommunenes eierskap? <i>Det settes av tid til spørsmål i plenum og diskusjon rundt bordene.</i>
KL. 14.30 – 16:00	KONTROLLUTVALGETS HJØRNE Oppgaveløsning og erfaringsutveksling ved ansatte i Konsek

PRAKTISK INFORMASJON

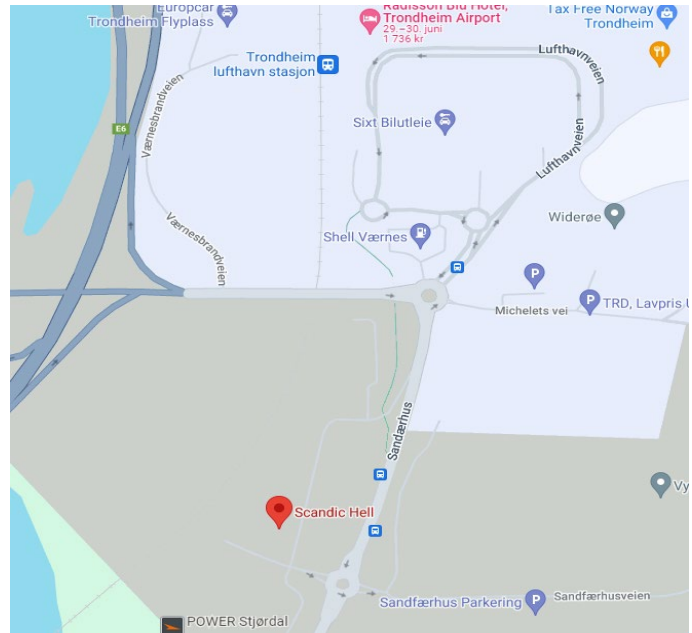
PÅMELDING: post@konsek.no

PÅMELDINGSFRIST: 20. september 2024.

PRIS: Max kr 2.000 pr. person.
Påmeldingsavgiften inkluderer lunsj og pausemat.

Scandic Hell ligger like ved Trondheim lufthavn. Det er gode parkeringsmuligheter utenfor hotellet.

Gangavstand til hotellet fra togstasjonen (Trondheim lufthavn stasjon) og Trondheim lufthavn.

OM FOREDRAGSHOLDERNE

Asbjørn O. Pedersen er generalsekretær i Norges kemner- og kommuneøkonomers forbund. I tillegg er han ansatt ved flere høyskoler og universitet hvor han underviser i økonomiske temaer med hovedvekt på kommune- og statsregnskap. Han er utdannet revisor og har 23 års erfaring fra kommunal sektor. Han har jobbet som revisor, skatteoppkrever, økonomisjef og rådmann i en rekke kommuner.

Agnete B. Sommerset er juridisk direktør og advokat i Samfunnsbedriftene, som er en arbeidsgiver- og interesseorganisasjon for kommunalt eide selskaper. Hun holder mye kurs for styrer og eiere, og er opptatt av at god eierstyring vil gjøre selskapene i stand til å lykkes enda bedre med å levere gode tjenester til sine eiere og innbyggerne i kommunen. Eierstyring handler om å ville noe med selskapene man eier og å ha god forståelse for rolle- og ansvarsfordeling. Hun ser at god eierstyring gir god demokratisk kontroll, og brenner for at flere setter dette temaet høyt på dagsorden.

OM KONSEK TRØNDELAG IKS

Konsek Trøndelag er et interkommunalt sekretariat for 48 kontrollutvalg i Trøndelag, Nord-Østerdal og Helgelandssområdet. Selskapet ble opprettet 1.1.2018 og har hovedkontor på Steinkjer og avdelingskontor i Trondheim og Os. Selskapet har tolv ansatte med god kompetanse på kommunal sektor og en variert fagbakgrunn.

Godkjenning av møteprotokoll fra dagens møte

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Folldal kommune

Møtedato

13.09.2024

Saknr

33/24

Saksbehandler Audun Holte

Arkivkode FE-033, TI-&17

Arkivsaknr 24/468 - 4

Forslag til vedtak

Møteprotokollen fra dagens møte i kontrollutvalget, 13.09.2024, godkjennes.

Saksopplysninger

Møteprotokollen går gjennom i møtet slik at protokollen er i samsvar med kontrollutvalgets oppfatning.

Utvalget oppfordres deretter til å godkjenne møteprotokollen.